
BALLADE VAN HET PLATTELAND

René Gybels

Toneelmanuscript

RG

René Gybels
Baandries 5
3583 PAAL
Tel. 011/42 64 05

Annick Gybels
Wijnpeerstraat 7
9820 MERELBEKE
Tel. 09/232 25 05

Bestellingen: rene.gybels@skynet.be
annick.gybels@gmail.com

Website: renegybels.wixsite.com/toneel

BALLADE VAN HET PLATTELAND

Blijspel in vier bedrijven

door

René Gybels

2008

Dit toneelstuk wordt u uitsluitend ter lezing overgemaakt. Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd of verveelvoudigd met de oog op de uitvoering van het stuk en/of worden openbaar gemaakt op welke wijze ook zonder voorafgaande toestemming van de auteur of zijn gevolmachtigde.

Indien u het stuk wenst te spelen.

Indien u een digitale tekst ter lezing werd overgemaakt, ontvangt u een geschreven toelating om het stuk te verveelvoudigen op zoveel exemplaren als nodig voor het opvoeren van het stuk samen met het formulier “Aanvraag tot toelating” met de nodige richtlijnen inzake auteursrechten.

Indien u niet in het bezit bent van de tekst ontvangt u op eenvoudig schriftelijk, telefonisch of elektronisch verzoek, gericht aan René of Annick Gybels, GRATIS een digitale of een losbladige brochure. Hierbij ontvangt u eveneens een geschreven toelating om het stuk te verveelvoudigen op zoveel exemplaren als nodig voor het opvoeren van het stuk samen met het formulier “Aanvraag tot toelating” met de nodige richtlijnen inzake auteursrechten.

Contactpersonen: René Gybels Baandries 5 3583 Paal

Tel. 011/42 64 05

Annick Gybels Wijnpeerstraat 7 9820 Merelbeke

Tel. 09/232 25 05

Bestellingen: rene.gybels@skynet.be

annick.gybels@gmail.com

Website: renegybels.wixsite.com/toneel

KORTE INHOUD

Bij het begin van ieder bedrijf zingt de troubadour een strofe van de ballade. De tekst heeft betrekking op het verhaal dat nadien volgt.

Het verhaal speelt zich af in de naoorlogse jaren. Iedereen op het dorp kent iedereen.

Al de inwoners van het dorp, op een enkele uitzondering na, gaan 's zondags naar de mis. Na de mis is het gebruikelijk dat de mannen in het dorpscafé een pint gaan drinken of een kaartje leggen. Wie zijn zondagsplicht niet vervult, is door de hele gemeenschap gekend als een kwaai cent en haalt zich de aanbliksem van de pastoor op de hals. Want deze heeft het graag voor het zeggen op zijn parochie.

Het dorpsleven op het platteland kent veel merkwaardige figuren.

Gust Lat is een losse werkman, die hier en daar bij de boeren werkt om de kost en wat drinkgeld. Hij is een ietwat zonderlinge figuur, die op een dag op het dorp is komen wonen. Niemand weet iets van zijn voorgeschiedenis of waar hij vandaan komt. Hij is één van de weinige ketters van het dorp en iedereen weet dat hij nooit naar de mis gaat. Hij durft de pastoor tegenspreken en om hem op stang te jagen vertelt hij hem van zijn nare dromen over de hel. Hij ontmoet er dorpsgenoten die in de ogen van de pastoor de meest voorbeeldige van zijn parochianen zijn.

Frans Klos knapt alle klusjes op. Hij neemt het echter niet zo nauw met de kwaliteit van zijn werk waardoor hij zich het gezegde "Frans Klos, vandaag gemaakt en morgen los" op de hals heeft gehaald.

Treezeke Trippel is een jonkvrouw die helaas zo goed als potdoof is. Zij is meer dan eens het slachtoffer van plagerijen van Bert en Juleke, de kinderen van Nand de koster die rechtover de deur woont.

Sjel de bakker en zijn vrouw Irma hebben tegenslag in het leven. Hun enige zoon Mauriske is als gevolg van een zware ziekte in zijn jeugd, blijven steken in zijn geestelijke ontwikkeling. Hij is een dertienjarig kind gebleven in het lichaam van een volwassen man. Sjel heeft dan ook zijn plannen voor een opvolger in de bakkerij al lang opgeborgen.

De Witte en zijn vrouw Marie baten samen met hun pronte dochter Wiske het dorpscafé 'De volle pot' uit.

Jerome de slager en zijn vrouw Francine baten samen met hun knappe zoon Polleke slagerij 'De vetten os' uit.

Wiske en Polleke zijn stapelverliefd op elkaar en het staat vast dat zij samen zullen trouwen. De Witte hoopt stiekem dat Wiske en Polleke later het café zullen overnemen. Jerome is er echter vast van overtuigd dat het jonge koppel zijn levenswerk, de slagerij, zal verder zetten. De spanning tussen beide families is dan ook te snijden. Wanneer ze onhoudbaar wordt en dreigt uit te monden in een familievete besluiten Wiske en Polleke de knoop door te hakken. De keuze, die zij maken komt zowel bij de Witte als bij Jerome aan als een donderslag bij heldere hemel.

Maar zij staan voor voldongen feiten en het liedje moet worden gezongen zoals het door de kinderen werd neergeschreven.

P E R S O N A G E S

14 mannen – 6 vrouwen – figuranten (m/v)

Enkele mannelijke rollen (één der kinderen – de troubadour) kunnen vervangen worden door vrouwelijke rollen. Het stuk bevat veel personages. Meerdere personages hebben dan ook eerder een beperkte rol. Ook de figuranten zijn belangrijk om het stuk levensecht te maken. Het stuk speelt in de eerste naoorlogse jaren. De beschrijving van de klederdracht en de vermelde leeftijden zijn een richtlijn.

DE WITTE, de cafébaas: 40 à 45 jaar. Een doorgaans gemoedelijke man, gekleed in broek met bretellen en hemd. Het café is zijn hele leven.

MARIE, echtgenote van de Witte: 40 jaar. Een typische cafébazin van op de buiten.

WISKE, hun dochter: 19 à 20 jaar. Een frisse vrolijke verschijning.

JEROME, de slager: 40 à 45 jaar. Een harde werker in zijn eigen zaak. Tijdens de werkuren draagt hij de typische kleren van een slager. Op zondagavond is hij deftig opgekleed.

FRANCINE, de echtgenote van de slager: 40 jaar. Tijdens de werkuren draagt zij een witte schort. Haar kleding op zondagavond laat enige welstand vermoeden.

POLLEKE, zoon van Jerome en Francine: 20 à 21 jaar. Hij werkt in de zaak van zijn vader. Tijdens de werkuren is hij gekleed als slager, buiten de werkuren is hij sportief maar net gekleed.

SJEL, de bakker: 40 à 45 jaar. Als bakker is hij gekleed in linnen broek met openhangend hemd. Op zondagavond is hij opgekleed. Hij loopt een beetje gebukt onder de tegenslag met zijn zoon en is zelden uitbundig.

IRMA, de echtgenote van de bakker: 40 jaar. Zij is altijd opgekleed om in de winkel te staan. Op zondagavond is zij minstens zo mooi opgedirkt als de slagersvrouw.

MAURISKE, zoon van Sjel en Irma: 20 à 21 jaar. Hij draagt een lange broek met bretellen en een sportief hemd. Hoewel hij het lichaam heeft van een volwassene moet uit zijn kleding enigszins 'het kind zijn' blijken. Door een ziekte in zijn kinderjaren heeft hij immers de geestelijke ontwikkeling van een dertienjarige. Bij sommige woorden heeft hij enige moeite om de eerste letter uit te spreken. Hij is echter zeker geen stotteraar. Hij is spontaan maar ook naïef zodat hij door zijn uitspraken en daden soms tot lachen aanzet. Hij mag echter niet als een meelijwekkend of lachwekkend personage uitgebeeld worden maar moet sympathie opwekken.

NAND, de koster: 35 à 40 jaar. Door zijn functie is hij steeds opgekleed. Hij voelt zich tekort gedaan door de pastoor.

NELLY, de echtgenote van de koster. 35 jaar. Uit haar kleding, steeds netjes doch niet opvallend, blijkt dat zij het niet zo breed hebben.

BERT EN JULEKE: de kinderen van Nand en Nelly: 13 en 12 jaar. Twee sympathieke rakkers, gekleed in korte broek met bretellen en hemd.

GUST LAT: een losse werkman, 45 à 55 jaar. Hij is zo mogelijk een grote magere man. Door de week draagt hij een werkbroom met gestreept hemd en roodzwarte zakdoek in de nek, een korte kiel en hoge werkmansschoenen. Hij heeft stevast een pet op het hoofd. Hij heeft een puntsnor en zware wenkbrauwen waaronder twee guitige pretoogjes. 's Zondags is hij min of meer opgekleed. Hij is een iet of wat zonderlinge dorpsfiguur, een jonkman die meestal werkt bij de boeren om wat geld te verdienen en dan drinkt tot zijn geld op is.

FRANS KLOS: een klusjesman: 40 à 50 jaar oud. Door de week is hij gekleed in een linnen werkbroom met korte kiel en pet. Hij heeft het erg druk, waardoor hij steeds gejaagd is. Daardoor spreekt hij snel waardoor hij sommige stopwoorden tot driemaal toe herhaald. Hij is echter geen stotteraar. Op zondag is hij deftig maar sober gekleed.

TREEZEKE TRIPPEL: een jonkvrouw, omstreeks 50 jaar. Zij is steeds netjes maar wat ouderwets gekleed, draagt haar haren in een dot en loopt met trippelpasjes waaraan zij haar

bijnaam te danken heeft. Zij is nagenoeg potdoof en is meer dan eens het slachtoffer van plagerijen en spot vanwege jong en oud.

PASTOOR VLIEGEN(DE Vlieg) : 45 à 55 jaar. Een typische dorpsheer van toen, die het graag voor het zeggen heeft in zijn parochie en waar de mensen met ontzag maar ook met wat schrik naar opkijken. Hij is soms nogal nukkig en maakt te pas en te onpas gebruik of misbruik van de diensten van zijn koster.

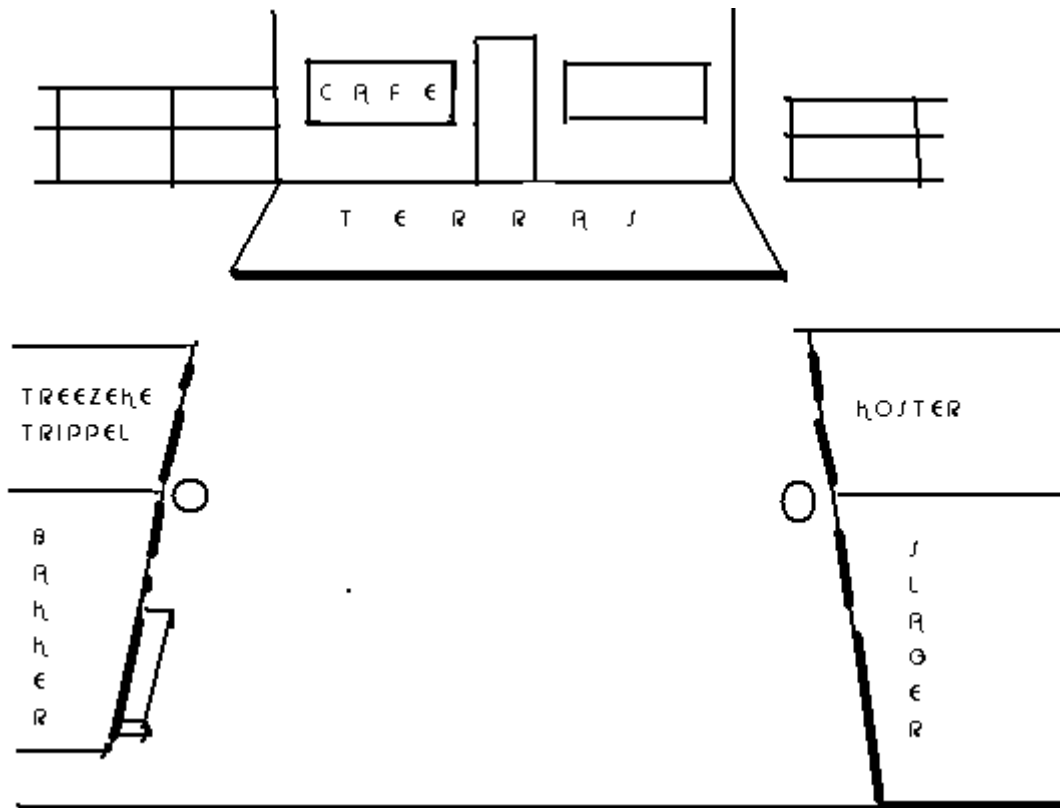
SJAREL DE FACTEUR: van middelbare leeftijd. Hij is een typische facteur van toen, die graag zijn dorst lest.

PIETERMENNEKE: een zonderling: leeftijd 55 à 60 jaar. Hij draagt een te lange broek op zware schoenen, een lange openhangende afgedragen regenjas en een oude viltten hoed. Hij draagt een volle baard, is vriendelijk en er zweemt steeds een verlegen glimlach om zijn lippen. Iedere streek heeft wel zijn eigen zonderlinge dorpsfiguren gekend. In plaats van Pietermenneke kan ook een lokaal gekende dorpsfiguur opgevoerd worden.

DE TROUBADOUR: leeftijd is niet van belang. Het is iemand die kan zingen en zo mogelijk zichzelf kan begeleiden op enig muziekinstrument, zo mogelijk een gitaar. Hij kan gekleed zijn als een eenvoudige boerenjongen.

FIGURANTEN: het stuk biedt de mogelijkheid meerdere figuranten op te voeren. Het zijn dorpsvrouwen, werklieden enz, die op het terras plaats nemen of in de stille momenten af en aan lopen bij de slager of de bakker. Als zij elkaar ontmoeten noemen ze zich bij het groeten bij naam en maken eventueel een opmerking over het weer.

DECOR

Linksvoor hebben we een steegje naast de bakkerij. Het eerste huis links is de bakkerswinkel. Daarna volgt het huisje van Treezeke Trippel.

Links achter het huis van Treezeke is een doorgang, die naar andere straten leidt.

In de achtergrond zien we het café. Voor het café bevindt zich een uitgebreid terras met terrasmeubelen. Het terras wordt verlicht met straatverlichting. Zo mogelijk, hoewel niet strikt noodzakelijk, is het terras een vijftiental centimeters hoger. Links van het café is een afsluiting. Rechts van het café is een opening, die naar het straatje achter het café leidt. Daarnaast is eveneens een afsluiting.

Rechtsvoor staat als eerste huis de slagerij. Daarachter bevindt zich het huis van de koster.

Rechts achter het huis van de koster is een doorgang richting kerk.

Onder het raam van de bakkerswinkel of voor het terras, indien het terras hoger ligt dan het plein, staat een bank.

Tussen de huizen hangt straatverlichting.

De bakkerij, het café, de slagerswinkel en het plein worden aangekleed zoals gebruikelijk in de tijd waarin het stuk gesitueerd wordt.

E E R S T E B E D R I J F

Eerste tafereel: allen

(Een mooie zondagavond tijdens een lange hete zomer. Het terras zit vol klanten, alle acteurs plus eventuele figuranten. De figuranten zijn eenvoudige mensen zoals je ze op het platteland ontmoet: boeren, boerinnen, een veekoopman enz. De troubadour zit op de bank. Hij kan één van de acteurs zijn ofwel speelt hij enkel de rol van troubadour. Hij begeleidt zichzelf op gitaar of laat zich begeleiden. Hij zingt de eerste strofe van "De ballade van het platteland".)

Eerste strofe.

**Ik bezing voor u het leven
op het mooie platteland,
van het dorpje uit mijn jeugd waar-
aan mijn hart steeds blijft verpand,
van zovele dorpsfiguren
die voor mij onsterflijk zijn,
die ik nimmer zal vergeten
ook al was ik nog maar klein.
Van Gust Lat, altijd goed zat en
van Frans Klos, gemaakt weer los,
Sjel de bakker en Jerome van
slagerij "De vetten os",
van "De Vlieg" onze pastoor en
Treez'ke Trippel trippelt mee,
van Mauriske en de koster
en de Witte van 't café.
Al die namen staan geschreven
in mijn hart en in mijn geest.
Ik vertel u van het leven
Zoals 't vroeger is geweest.**

(Na het zingen vervoegt de troubadour de klanten op het terras. Deze praten nu luid door elkaar. Zo mogelijk wordt er muziek gespeeld. De Witte, Jerome en Sjel spelen met de kaarten. Marie heeft meegeluisterd van in de deuropening. Bij het einde van het lied gaat ze naar binnen. Bert en Juleke ravotten op het plein. Wiske zit met Polleke opzij aan een tafeltje. Ze worden in de gaten gehouden door Mauriske van de bakker, die samen met zijn moeder Irma en Francine van de slager aan een tafeltje zit. Wanneer Marie binnen is verdwijnen Wiske en Polleke hand in hand stiekem achter het café. Bert en Juleke hebben het in de gaten. Bert doet teken aan Juleke om Wiske en Polleke te gaan uitloeren en ze sluipen ongezien weg.)

GUST LAT: *(duidelijk dronken)* Hei Witte, geef mij nog eens een pint jong.

WITTE: Roep ons Marie, ik ben bezig.

GUST LAT: Uw Marie is er niet.

WITTE: Hoe die is er niet?

IRMA: Die is juist naar binnen.

WITTE: En ons Wiske dan, waar zit die?

MAURISKE: Wiske is w.weg.

WITTE: Hoe weg?

MAURISKE: Wiske is w.wandelen met Polleke. In het strateke achter 't café. Ik zal ze gaan roepen.

WITTE: Doe dat Mauriske. En zeg dat ze direct moet komen.

(Mauriske maakt aanstalten om te vertrekken maar zijn moeder houdt hem tegen.)

IRMA: Hier blijven Mauriske. Dat zijn ons zaken niet.

FRANCINE: Ge hebt gelijk Irma, dat zijn uw zaken niet.

WITTE: Dan zal ik ze zelf gaan zoeken.

KOSTER: Witte, ge weet toch waar die zitten.

JEROME: Gun dat jong koppel toch zijn plezier.

WITTE: Alles op zijn tijd Jerome. Zolang er klanten zijn moet er gewerkt worden.

JEROME: Gij zijt toch ook jong geweest.

WITTE: Juist daarom. In onze tijd was dat niet waar. Achter hoek en kant staan vrijen en friemelen en het werk in de steek laten.

JEROME: In onze tijd. Die is lang voorbij. Gebruik toch uw verstand.

WITTE: Ons Wiske en uw Polleke zouden beter hun verstand gebruiken. Als dat blijft duren tussen die twee en zij willen later mijn commerce overnemen, dan

JEROME: Hela hela, uw commerce overnemen. Ons Polleke neemt later mijn commerce over, de slagerij. En als uw Wiske ons Polleke aan de haak wil slaan moet ze goed weten dat zij later achter de vleestoog staat en niet achter de tapkraan.

WITTE: Slachter als dat zo zit kan uw Polleke zijn hengel beter in een andere vijver uitgooien. Dan bijt bij ons zijne vis niet.

JEROME: Dat denkt gij. Ik weet wel beter. En als ge 't mij vraagt...

WITTE: Ik vraag u niks.

GUST LAT: Ik u wel. Een pint verdomme. Hoe zit dat? Komt er nog wat van of ga ik op een ander?

WITTE: *(gooit zijn kaarten neer en staat recht)* Stap het maar af. Dan kan ik sluiten. Het is laat genoeg.

KOSTER: Nee Witte, die vlieger gaat niet op. Geef Gust Lat zijn pint. En gij Gust, gij moet nog een liedje zingen.

GUST LAT: Koster, zing zelf. Gij zijt dat gewoon van in de kerk.

KOSTER: Ik ken alleen kerkliedjes. Van gloria alleluja en hosanna in den hoge. In een café moet gezongen worden over drinken en bier.

GUST LAT: Wat hangt daar aan vast als ik zing?

KOSTER: Ge krijgt uw pint gratis voor niks. Hè Witte?

WITTE: Als gij ze betaalt is dat voor mij geen probleem.

KOSTER: Ik betalen? Gij zijt niet goed wijs zeker. Gust Lat zingt voor uw klanten, dus op uw kosten.

WITTE: Allee 't is goed. *(Marie komt in de deuropening)* Marie een pint voor Gust Lat.

MARIE: Kunt ge dat zelf niet?

GUST LAT: Ik heb die liever van u Marieke. Van een vrouwenhand smaakt dat beter.

(Marie gaat terug naar binnen om een pint te halen voor Gust Lat. Deze staat recht om zijn liedje te zingen.)

GUST LAT: Beste mensen, gijlie denkt allemaal dat ge kerkuilen, pilaarbijters of pezewevers moet zijn om later in den hemel rijstap met gouden lepeltjes te mogen eten. Wel ik zeg u: niks is minder waar. In den hemel eten ze geen rijstap met gouden lepeltjes. Daar drinken ze alleen maar bier. En er is enkel plaats voor leute en plezier en ... voor plezante mensen. Luistert maar.

In den hemel. (muziek in bijlage)

**Daarboven in den hemel
schenkt men het beste bier
in grote stenen potten.
En 't kost je zelfs geen zier.
Lief engeltjes met vleugels
die tappen aan de kraan.
Ge kunt dus na dit leven
best naar den hemel gaan.**

Allen: hemel gaan.

**De wijze Sinte Pieter
met zijnen grijzen baard
heeft voor plezante mensen
de mooiste plek bewaard.
Maar vitters en chagriijnen
en pissers van azijn
die zullen in den hemel
alvast niet welkom zijn.**

Allen: welkom zijn.

**En eindigt 't aardse leven
begint uw laatste reis.
Vlieg dan op vlugge vleugels
naar 't hemels paradijs.
Ge zult er u verblijden
in hemels gerstenat.
't Schijnt dat men in den hemel
zelfs duvel tapt van 't vat.**

Allen: ja van 't vat.

(Er volgt applaus. Marie heeft intussen een pint neergezet bij Gust Lat. Deze heft het glas.)

GUST LAT: Mensen schol. Als ge niet drinkt, dan blijft ze vol. *(Gust Lat drinkt zijn glas in één teug leeg.)*

WITTE: *(staat recht)* Dan is het nu tijd om op te kramen. De zaak gaat dicht.

KOSTER: Witte, moet ge niet gaan kijken waar de vrijers zitten? Dan kunnen wij intussen nog een pint drinken.

MAURISKE: Mauriske zal gaan z.zoeken.

JEROME: Laat maar zitten Mauriske. Die twee vinden hun weg wel.

MAURISKE: Mauriske ook. Ik zal ze z.zoeken.

IRMA: Mauriske gij blijft hier. Kom Sjel wij gaan naar huis. Over een paar uur moet ge al aan 't werk.

SJEL: Ja wij trekken er in. *(Sjel, Irma en Mauriske staan recht.)*

NELLY: Wij ook. *(Nelly staat recht)* Bert! Juleke! *(kijkt rond)* Waar zijn die twee naartoe?

KOSTER: *(recht)* Die hadden al lang in hun bed moeten liggen. Gij moet ook altijd toegeven.

NELLY: Nee, gij moest zo nodig nog op café gaan. Waar zitten die nu?

MAURISKE: O.ook in 't strateke achter het café. Wiske en Polleke ui.uitloeren hihhi.*(lacht)*

KOSTER: *(loopt naar achter)* Oh die snotneuzen! Bert! Juleke! Hier komen! Nu! Onmiddellijk!

(Bert en Juleke komen met een onnozele lach te voorschijn.)

KOSTER: Wat hebt gij daar verloren?

BERT: Niks pa.

KOSTER: Is daar misschien iets te zien?

JULEKE: Ja zulle...

BERT: Nee zulle, daar is niks te zien.

JULEKE: Nee zulle, daar is niks te zien.

KOSTER: Niks voor snotneuzen zeker. Vooruit naar huis. En rap uw bed in. Allemaal nog een goede avond.

SJEL: Van ons hetzelfde. Een goede nacht.

WITTE: Ja, een goede nacht en slaap wel. En dat geldt voor iedereen. Allemaal wel thuis en een goede nacht. *(zet de terrasstoelen samen)*

KLANTEN DOOR ELKAAR: Goede nacht, slaapwel.

(Het hele gezelschap vertrekt tamelijk luidruchtig.)

WITTE: Mensen niet teveel lawaai of ge maakt Treezeke wakker.

FRANS KLOS: Die hoort toch toch toch niks. Moest die door haar bed vallen dan wordt ze nog nog nog niet wakker.

GUST LAT: Hebt gij haar bed misschien gerepareerd Frans, dat ze er kan doorvallen?

FRANS KLOS: Nee Gust. En moest dat zo zo zo zijn, dan zou ze er zeker nooit nooit nooit doorvallen.

(Iedereen vertrekt. Het podium wordt verduisterd. Even later horen we gestommel en gemompel op het terras. Dan wordt het stil.)

Tweede tafereel: Jerome – Sjel – de koster - Gust Lat – Treezeke

(De volgende morgen. Het wordt langzaam licht. Gust Lat ligt op het terras te slapen met zijn hoofd op een tafeltje. Sjel de bakker komt naar buiten. Hij kijkt goedkeurend door het raam naar binnen in zijn uitstalraam en zet zich neer op de bank. Ook Jerome komt naar buiten.)

JEROME: Ha Sjel, aan 't rusten?

SJEL: Ja Jerome, mijn broodjes zijn al gebakken.

JEROME: Gij hebt uw bed niet veel gezien zeker?

SJEL: Heel even. Voor een hazenslaapje. Meer heb ik niet nodig.

JEROME: Maar ge kruipt seffens wel terug tussen de lakens.

SJEL: Zeker weten. Mijne moteur kan niet blijven draaien.

JEROME: *(zet zich bij Sjel)* Gij zijt goed af. Ik moet er nog aan beginnen.

SJEL: Dat is het lot van een kleine zelfstandige hè Jerome. Zonder werken hebt ge niks.

JEROME: Zo is dat, niks voor niks. Maar als ge weet waarvoor ge werkt hebt ge dat er graag voor over.

SJEL: Dat is mijn probleem. Mijn zaak heeft geen toekomst. Ons Mauriske....

JEROME: Ik weet het Sjel. Uw Mauriske dat is spijtig hè. 't Is nochtans een braaf manneke.

SJEL: Braaf is hij genoeg. En pas op hè, hij kan goed werken. Maar 't blijft een kind. Een kind in het lijf van een grote mens. Hij kan de bakkerij nooit overnemen.

JEROME: Dan heb ik meer geluk. Met ons Polleke is de toekomst van mijn slagerij verzekerd.

SJEL: Als uw Polleke de zaak wil overnemen.

JEROME: Die vraagt niet liever. De slagerij is zijn leven. Als hij later trouwt met Wiske van de Witte, dan....

SJEL: De Witte ziet dat wel niet zitten.

JEROME: Dat weet ik. En toch zal het zo zijn en niet anders.

SJEL: En Wiske? Wil zij in de slagerij?

JEROME: Wiske heeft niks te willen. Als zij trouwt met ons Polleke is haar plaats in de slagerswinkel. Achter de toog. Dat weet ze goed genoeg. Dan kunnen ons Francine en ik het wat rustiger aan doen. We zullen nog wel een handje toesteken, daar niet van. Maar alleen als het nodig is en als het ons uitkomt.

SJEL: Daar moet ik niet aan denken. Ik moet werken tot ik er bij neerval. En als het zover is gaat mijn bakkerij onvermijdelijk dicht. Voor goed.

JEROME: Ge kunt uw zaak toch overlaten aan een nieuwe bakker. En u ergens een klein huizeke zetten om samen met uw Irma te rentenieren.

SJEL: Vertrekken van het plein? Ik denk er nog niet aan. Ik ben hier geboren en getogen. En hier wil ik ook sterven.

JEROME: Dat zegt ge nu. Maar als het zover is spreekt ge heel anders.

(De koster komt naar buiten.)

KOSTER: Ha daar zie, de filosofen van het plein.

SJEL: Ook een goede morgen koster. En of we filosofen zijn?

JEROME: Wij hebben wel niet veel tijd om te filosoferen. Voor ons is het vroeg werkendag.

KOSTER: Dat is waar mannen. Gij zijt de twee belangrijkste mensen van het dorp.

SJEL: Dat is zo. Zonder mij geen brood op de plank.

JEROME: En zonder mij geen spek in de pan.

SJEL: Mijne post zit er al op.

JEROME: Ik moet er nog aan beginnen.

KOSTER: Ik ook. Aan het klokkenzeel gaan hangen en alles klaarzetten voor de vroegmis.

SJEL: Gij hebt toch een schone job hè koster.

JEROME: Gij komt zeker in den hemel.

KOSTER: Zijt gij daar zo zeker van?

JEROME: Dat kan toch niet anders. Gij staat alle dagen in dienst van Ons Heer.

KOSTER: Van de pastoor wilt ge zeggen, van de Vlieg.

SJEL: Da's toch de plaatsvervanger van Ons Heer op aarde.

KOSTER: Ik vraag mij iedere dag weer af waarom Ons Heer geen andere plaatsvervanger kon sturen.

JEROME: De Vlieg is toch gene kwaaië hè koster.

KOSTER: Dat hangt er van af. Hij wil de puntjes op de i. Of hij wordt een steekvlieg. En dat zijn ambetante beestjes. Nu moet ik verder. Als de klokken ook maar een halve minuut te laat luiden zit het er bovenarms op. Allee, tot straks.

(De koster vertrekt rechtsachter. Treezeke komt buiten.)

JEROME: Goede morgen Treezeke.

SJEL: Dag Treezeke.

TREEZEKE: Goede morgen Sjel.. Jerome..

JEROME: Zo vroeg op de been. Gij gaat zeker naar de kerk.

TREEZEKE: Ja, gij zijt vroeg aan 't werk.

SJEL: Dat moet zo hè Treezeke. Anders hebt ge geen brood.

TREEZEKE: Nu niet Sjel, straks. Ik ga nu naar de kerk.

JEROME: En ik moet aan 't werk. Tot straks Treezeke.

TREEZEKE: Tot straks.

(Treezeke gaat met trippelpasjes voorbij het terras.)

GUST LAT: *(roept in zijn slaap)* Treezeke!

(Treezeke verschiet geweldig. Ze laat een luide gil en loopt tot bij Sjel en Jerome. Ze weet van schrik niet meer wat ze doet en kruipt op de schoot bij Jerome.)

JEROME: *(weet niet goed wat hem overkomt)* Treezeke wat doet ge nu?

TREEZEKE: Daar zit iemand.

JEROME: Hier ook.

TREEZEKE: Hij riep iets.

SJEL: Ik heb ook iets gehoord.

(Sjel en Jerome gaan dichterbij kijken. Treezeke trippelt achterna maar blijft voorzichtig op de achtergrond.)

JEROME: Verdomme, 't is Gust Lat.

TREEZEKE: Wie is het?

JEROME: Gust Lat. *(Treezeke gebaart dat ze het niet verstaat.)* Gust Laaaat!!!!

TREEZEKE: Is hij zat?

SJEL: Ja Gust Lat is zat. En hij slaapt. *(gebaar van slapen)* Slaapt!

TREEZEKE: Slaapt hij?

JEROME: Als een marmot.

TREEZEKE: Hij riep mijne naam. "Treezeke" riep hij. Allee, dat denk ik toch.

SJEL: Dan droomt hij van u. Ik zou maar goed oppassen.

TREEZEKE: Ja, hij moet goed oppassen. Of het loopt verkeerd af. *(De klokken luiden)*
Oeioei, het luidt al. 't Is tijd voor de mis. Ik zal een weesgegroetje voor hem bidden.

JEROME: Doe dat. Intussen zorgen wij dat hij thuis geraakt.

(Treezeke vertrekt rechtsachter. Jerome en Sjel bekommeren zich om Gust Lat.)

JEROME: *(schudt Gust Lat om hem te wekken)* Hela Gust Lat, wakker worden.

GUST LAT: *(heft zijn hoofd even op)* Voor mij nog een pint. *(legt zijn hoofd weer op tafel.)*

SJEL: Zo niet. Wakker worden. De dag is begonnen.

GUST LAT: *(heft zijn hoofd, kijkt rond en hoort de klokken luiden.)* Ik hoor klokkengelui.
Ben ik in den hemel?

SJEL: Nee Gust, gewoon op de aarde. Bij de Witte op het terras.

GUST LAT: Wat zit ik hier te doen?

JEROME: Te slapen.

SJEL: En te dromen.

JEROME: Van Treezeke.

GUST LAT: Treezeke?

JEROME: Ja. In uwe slaap hebt ge geroepen op Treezeke.

GUST LAT: Dan was ik van haar aan het dromen.

SJEL: Droomt gij van Treezeke Trippel?

GUST LAT: Van Treezeke Trippel? Zijt ge zot! Ik ga slapen. *(staat recht)*

SJEL: Wacht, ik heb vers brood.

JEROME: En ik heb varkenspoten.

GUST LAT: Dan zijt ge te beklagen.

JEROME: In tomatensaus hè Gust.

GUST LAT: *(nors)* Ik moet niks hebben. Ik kruip in mijne nest. *(vertrekt met onzekere passen linksachter.)*

JEROME: *(als Gust Lat weg is)* Toch een rare die Gust Lat.

SJEL: Tegen wie zegt ge't. Eigenlijk weten we niet veel van hem. Hoe heet Gust Lat met zijn echte naam?

JEROME: Sla mij dood Sjel. Ik zou het niet weten.

SJEL: Een jaar of tien terug is hij hier komen wonen in dat lemen huizeke tegen de berg. Maar niemand weet van waar hij komt. Of wat hij vroeger deed.

JEROME: Bij de boeren werken zeker zoals hier. En veel potten pakken.

SJEL: 't Is wel een plezante als hij gedronken heeft.

JEROME: Maar als hij wakker wordt...

SJEL: En gedroomd heeft van Treezeke...

JEROME: En niet van Treezeke Trippel.

SJEL: Daar is iets met die mens. Maar ik weet niet wat.

JEROME: Ik ook niet. Maar dat ik aan 't werk moet vliegen dat weet ik wel.

SJEL: Ik doe hetzelfde als Gust Lat, in mijne nest kruipen. Tot straks.

JEROME: Ja tot straks Sjel. Slaap wel.

(Jerome en Sjel gaan naar binnen. Met aangepaste muziek maken we een kleine sprong in de tijd. Er loopt al een vroege klant (figurant) tot bij de bakker.)

Derde tafereel: De Witte – Marie – Polleke – de koster - Treezeke.

(De Witte komt naar buiten en begint het terras te schikken. Hij neuriet of zingt enkele zinnen van het lied van Gust Lat. Marie komt hem helpen.)

MARIE: Awel Lowie, ge zijt zo goed gezind.

WITTE: Dat ben ik niet.

MARIE: Dan loopt ge te zingen (neuriën) omdat ge slecht gezind zijt.

WITTE: Zoiets ja. Ik zit met ons Wiske in mijne kop. Die ligt zeker nog te maffen.

MARIE: Dat zal wel. Ik heb haar niet meer horen thuis komen.

WITTE: Ik ook niet. Zou dat gemeend zijn met dat Polleke?

MARIE: Ik hoop het. 't Is een schoon koppel. En Polleke is een goede jongen.

WITTE: Dat kan goed zijn. Maar de plannen van Jerome staan mij niet aan.

MARIE: En uw plannen staan Jerome niet aan.

WITTE: Dat zit het hem juist. Daar komt ruzie van.

MARIE: Niet als ge de kinderen hun goesting laat doen. Die weten wat ze willen. Daar hebt gij u niet mee te moeien. En Jerome ook niet.

WITTE: Was het allemaal maar zo simpel.

MARIE: Zo simpel is het. Wij moeten aanvaarden wat zij beslissen. Of we dat graag hebben of niet.

WITTE: Dat weet ik. Ik heb daar ook geen probleem mee. Zolang ons Wiske maar niet in die stomme vleeswinkel gaat staan.

(Polleke komt naar buiten en nadert tot bij het terras.)

POLLEKE: Goede morgen.

MARIE: Goede morgen Polleke. Gij zijt er vroeg bij.

POLLEKE: Onze pa heeft mij eruit gekeuterd. (gekoterd) “ 's Avonds groot 's morgens groot”, zegt hij.

MARIE: Daarin heeft hij gelijk hè Polleke. 't Werk in de slagerij kan niet wachten hè.

POLLEKE: 't Gaat ook niet lopen, zulle.

WITTE: Doet gij dat graag, zo wroeten in lijken van beesten? En roeren in die vieze vettige brij van ingewanden en daar stinkende darmen mee vullen?

POLLEKE: Niet overdrijven hè Witte. Voor mij zijn dat malse biefstukken en lekkere worsten. En of ik dat graag doe? Eerlijk gezegd, deze morgen valt mij dat dik tegen.

MARIE: Is het gisteren zo laat geworden?

POLLEKE: 't Was niet meer gisteren vrees ik. En eerder vroeg dan laat.

WITTE: Loopt ge niet wat hard van stapel met ons Wiske?

POLLEKE: Wij zien mekaar wreed graag Witte.

WITTE: Zie toch maar wat ge doet.

POLLEKE: Da's moeilijk zulle. In 't strateke achter 't café is het pikkedonker.

WITTE: Hou er het zot maar mee. Maar kom vandaag of morgen niet af dat het 'van moeten' is.

POLLEKE: Ge moet niet bang zijn. Zover zijn we nog niet.

WITTE: Dat hoop ik. Want uwe pa en ik hebben een groot probleem met uw relatie.

POLLEKE: Dat weet ik. Onze pa wil ons later in de slagerij hè.

WITTE: En wat wilt gij?

POLLEKE: Dat weet ik nog niet. Ik wil wat Wiske wil.

WITTE: En wat wil zij?

POLLEKE: Zij weet het ook nog niet.

WITTE: Als gij het allebei serieus meent moet ge dat stilaan toch gaan weten.

POLLEKE: Voorlopig weten wij alleen dat wij mekaar heel graag zien. De rest is voor later.

MARIE: Ge hebt gelijk Polleke. Ge zijt allebei nog jong. Ge moet er van profiteren nu het nog kan.

POLLEKE: Ja maar, dat doen we zulle. Wij profiteren zo hard we kunnen.

WITTE: Profiteer maar niet te hard. Of 't zou kunnen gedaan zijn voor ge het weet.

MARIE: Daar weten wij alles van hèn Lowie.

POLLEKE: Is dat zo? Dat wist ik niet. En nu ga ik werken. Tot straks.

(Polleke gaat terug naar de slagerij.)

WITTE: Moest ge dat nu zeggen? Gij geeft die snotapen de pap in de mond.

MARIE: Die snotapen hebben geen pap nodig om te weten waar Abraham de mosterd haalt. Ik ga koffie zetten.

WITTE: Doe dat. Ik kan een tas straffe koffie goed gebruiken.

(Marie gaat naar binnen. Treezeke komt opgetrappeld.)

WITTE: Dag Treezeke. Naar de vroegmis geweest?

TREEZEKE: Wat zegt ge?

WITTE: Komt ge van de kerk?

TREEZEKE: Nee, van de vroegmis. Zeg Witte, deze morgen ben ik geschrokken zulle.

WITTE: Is 't echt? Ge zijt den duivel toch niet tegengekomen. *(luid)* Den duivel!!

TREEZEKE: Hij zat daar op uw terras. En hij riep mijne naam.

WITTE: Zat den duivel hier op het terras? En riep hij uwe naam? Da's gevaarlijk. Vandaag of morgen heeft hij u vast en pakt hij u mee naar de hel. *(luid)* Naar de hel!!

TREEZEKE: Ja, ik schrok heel fel. 't Was Gust Lat. Hij lag daar te slapen, strontzat. Sjel en Jerome hebben hem wakker gemaakt en naar huis gestuurd. En nu ga ik een boterhammeke eten. Dag Witte.

(Treezeke gaat haar huizeke binnen.)

WITTE: Dag Treezeke. Smakelijk zulle. Verdorie, Gust Lat heeft hier geslapen. Maar ja, voor wie moet hij ook naar huis gaan. *(De koster komt terug van de mis.)* Ha koster, gij hebt ze al verdiend.

KOSTER: Zuur verdiend Witte.

WITTE: Hola, wat scheelt er?

KOSTER: De Vlieg was weer met het verkeerde been uit bed gestapt.

WITTE: Had hij weer niet met zijn meid mogen slapen?

KOSTER: Witte zoiets zegt ge niet. Gij zijt een slechte mens.

WITTE: De pastoor is ook maar een mens zulle.

KOSTER: Maar wel een fatsoenlijke mens. Ook al kan hij lastig doen. Dag Witte.

(De koster gaat naar binnen.)

WITTE: Amai die is kortaf. Ochtendhumeur zeker. Ons Marie zal de koffie wel klaar hebben. Dat zal deugd doen.

(De Witte gaat naar binnen.)

Vierde tafereel: de Witte – Marie – Jerome - Mauriske – Treezeke – de facteur.

(Sjarel, de facteur komt op van linksachter en gaat tot bij het huis van Treezeke. Hij steekt de post in de brievenbus.)

FACTEUR: Treezeke mijn beezake, een kaartje en een brief voor mijn grote hartendief. Ik frommel alles in de spleet dan ben ik weg voor zij het weet.

(De facteur gaat tot bij de bakker. Wanneer hij wil naar binnen gaan komt Mauriske naar buiten.)

MAURISKE: Ha Sja.Sjarel, iets bij voor ons?

FACTEUR: Ja Mauriske, twee brieven en de gazet. Ik meende juist binnen te komen.

MAURISKE: Geef maar h.hier. Ik zal alles aan onze vava geven.

FACTEUR: Verwacht Mauriske misschien een brief die zijne vava niet mag zien?

MAURISKE: W.Wat voor een brief Sjarel?

FACTEUR: Een brief dat ge stout geweest zijt.

MAURISKE: M.Mauriske is nooit stout. Altijd braaf.

FACTEUR: Dat is goed jong. Doe zo maar verder. Dag Mauriske.

MAURISKE: Dag Sj.Sjarel.

(De facteur gaat binnen bij de slager. Mauriske kijkt hem na, loopt tot aan de slagerij, gluurt even naar binnen en loopt dan tot bij Treezeke Trippel. Hij belt aan en verbergt zich in het steegje om de hoek van de bakkerij. Treezeke komt naar buiten en kijkt rond. De facteur komt uit de slagerswinkel. Hij eet een stuk worst en ziet Mauriske duidelijk staan grinniken.)

TREEZEKE: Hebt gij gebeld Sjarel?

FACTEUR: Nee Treezeke, ik heb niet gebeld.

TREEZEKE: Waarom?

FACTEUR: Omdat ik de post in uw brievenbus heb gestopt. In de brievenbus!

TREEZEKE: Dan moet ge toch niet bellen.

FACTEUR: Maar ik heb niet gebeld. Niet gebeld!

TREEZEKE: Ha zo, gij hebt niet gebeld. Zeg dat dan direct. Hebt ge misschien iemand gezien?

FACTEUR: Nee Treezeke, niemand.

TREEZEKE: Wie?

FACTEUR: Niemand Treezeke. *(met gebaren)* Niemand.

TREEZEKE: Wie heeft er dan gebeld?

FACTEUR: Ge zult wel niet goed gehoord hebben.

TREEZEKE: Ik hoor niet meer zo goed. Maar de bel wel. En er heeft iemand gebeld. Maar ik weet niet wie.

FACTEUR: Ik ook niet.

TREEZEKE: Ik denk Mauriske van de bakker om mij te plagen.

FACTEUR: Mauriske? Die doet zoiets niet. Dat is een braaf manneke.

TREEZEKE: 't Is een peukske. *(deugniet)* Die durft dat. En die deugnieten van de koster ook.

FACTEUR: Dat mogen ze niet doen. Ik zal het tegen Nelly zeggen als ik de post breng.

TREEZEKE: Zeg het maar tegen Nelly als ge de post brengt. Dag Sjarel.

FACTEUR: Dag Treezeke. *(Als Treezeke binnen is.)* Mauriske manneke, 'belleketrek' bij Treezeke Trippel. Gij zijt toch niet zo braaf als ge zelf zegt.

(De facteur steekt bij de koster de post in de brievenbus en gaat tot bij de Witte op het terras. Mauriske gaat binnen in de bakkerswinkel.)

FACTEUR: Hallo! De facteur met de gazet en de post.

(De Witte komt naar buiten.)

WITTE: Ha Sjarel, gij zijt het. Geef maar hier. *(De Witte neemt de post aan en wil zich zetten.)* Ge hebt toch nog geen dorst zeker?

FACTEUR: Ik kan toch al iets verdragen Witte.

WITTE: Daar kan ik nu niet bij zie. Voor een paar uur zat ge hier nog met een half stuk in uw voeten. En nu opnieuw bier. Ik zou het niet kunnen.

FACTEUR: Ik ook niet. Geef mij maar een 'witteke'. Een 'witteke' van de Witte.

WITTE: *(roept naar binnen)* Marie breng Sjarel eens een witteke! En breng mij een taske koffie mee als ge wilt. *(opent de krant)* Is er nieuws Sjarel?

FACTEUR: Witte, ik breng wel de gazet. Maar ik ben de gazet niet. Ge zult de moeite moeten doen om te lezen wat er in staat.

MARIE: *(komt naar buiten met een tas koffie en een borrelglas en de fles. Ze zet de koffie neer bij de Witte en schenkt de facteur een borrel.)* Daar zie, mijnheer zit de gazet te lezen. En ik moet alles laten vallen voor uwe borrel en zijn tas koffie.

FACTEUR: Dat vind ik ook niet schoon. Weet ge wat ge doet Marieke: laat de fles maar staan dan moet ge geen tweede keer terugkomen.

MARIE: Toch nog iemand die compassie heeft. Gezondheid Sjarel. *(Marie zet de fles neer en gaat terug naar binnen).*

FACTEUR: Santé Marieke. *(drinkt zijn borrel leeg en schenkt hem terug vol. Tijdens het volgende gesprek doet hij dit nog eens over.)* Witte, gij hebt een goed vrouwke. Gij moet maar spreken en 't is zo gebeurd. 't Is om jaloers op te zijn. Ik moet alles zelf doen.

WITTE: Zoekt u ook een vrouw hè Sjarel.

FACTEUR: Gij hebt goed zeggen gij. Op mijne leeftijd, ik zou niet weten waar ik moet beginnen.

WITTE: Ge moet vooral niet te ver gaan zoeken. Daar zie, Treezeke Trippel trippelt hier nog altijd alleen rond.

FACTEUR: Treezeke? Die hoort toch geen steek.

WITTE: Dat komt soms goed van pas.

FACTEUR: Maar 't kan ook heel vervelend zijn. Als ik de post breng en zij ziet mij heb ik het spek aan mijn been. Als ik het heb over het weer praat zij over Ons Heer. En praat ik over Ons Heer dan heeft zij ergens zeer. Niet te doen Witte.

WITTE: Ja Sjarel, ge moet weten wat ge wilt hè.

FACTEUR: Dat weet ik, het beste. Alleen weet ik niet wat het beste is. Ge weet ook wat ze zeggen:” Als ge er geen hebt, hebt ge er één te weinig. Maar als ge er wel één hebt, hebt ge er soms één te veel”

WITTE: Dat laatste is niet waar Sjarel. Ik heb er twee, ons Marie en ons Wiske. En geen één van de twee is mij te veel.

FACTEUR: Dat is waar, uw Wiske is er ook nog. Voor zo lang als 't nog duurt.

WITTE: Wat wilt ge daarmee zeggen?

FACTEUR: Ge hebt Jerome gisteren toch gehoord.

WITTE: En Jerome heeft mij gehoord. Ons Wiske hoort thuis in 't café. Waar of niet waar?

FACTEUR: Wat kan ik daar van zeggen?

WITTE: Niks, het zijn uw zaken niet. Dat is tussen mij en Jerome.

FACTEUR: Zo is dat. Zeg hem maar direct wat ge hem te zeggen hebt. Want daar is hij. En ik ben ermee schuppes. *(weg)* Saluut.

(Jerome komt naar buiten en gaat naar het terras. De facteur drinkt zijn borrel leeg en vertrekt.)

JEROME: Zeg Sjarel, zijt ge nu nog niet verder geraakt?

FACTEUR: Ik mag niet te vroeg binnenkomen hè slachter. Anders maken ze mijne ronde groter.

JEROME: Dat zou pas een ramp zijn.

FACTEUR: Als ge dat maar weet. Ik kom nu al niet rond en ik doe nog zo mijn best.

JEROME: Om niet rond te komen zeker. Dag Sjarel. Tot morgen.

Vijfde tafereel: de Witte – Marie – Jerome.

JEROME: Die Sjarel heeft nog al eens een leven. Amai.

WITTE: Daar zijn er nog die niet mogen klagen.

JEROME: Da's waar Witte, als ik u zo zie zitten, op het terras met een tas koffie en de gazet.

WITTE: Gij kunt beter zwijgen. Welke slachter kan het zich nog permitteren om 's morgens vroeg op café te gaan?

JEROME: Een slachter met een goede helper zoals ons Polleke. Hij kent de stiel door en door. Tegen dat de winkel opengaat, is de toog pico bello in orde. En geef mij nu maar rap een pint. En pak zelf ook iets.

WITTE: *(roept naar binnen)* Marie, breng de slachter eens een pint. En voor mij nog een koffieke.

MARIE: *(komt in de deuopening)* Moet ge mij daarvoor roepen. Doe dat eens zelf hè Lowie.

WITTE: Maar ge ziet toch dat ik bezig ben.

MARIE: Met de gazet te lezen. Ik ben bezig met de was.

WITTE: 't Is al goed. Ik zal het zelf doen.

(De Witte gaat naar binnen. Marie komt tot bij Jerome.)

MARIE: Jerome, we moeten eens klappen.

JEROME: Er is toch niks serieus zeker.

MARIE: Toch wel. 't Gaat over ons Wiske en uw Polleke.

JEROME: Ge weet hoe ik daarover denk hè Marie.

MARIE: En gij weet hoe onze Lowie daarover denkt. Hij heeft altijd gehoopt dat ons Wiske later het café zou overnemen en

JEROME: Als ze met ons Polleke trouwt staat ze later in de slagerswinkel.

MARIE: Dat zegt gij. Onze Lowie heeft het daar moeilijk mee.

JEROME: Hij zal er toch moeten aan wennen.

MARIE: Geef hem dan de tijd om daaraan te wennen. En lig daar niet voortdurend over te bekvechten. Ge gaat nog ruzie krijgen. Ge zult het zien. En daar wordt niemand beter van. De kinderen ook niet.

JEROME: Maar vroeg of laat....

MARIE: Zullen de kinderen zelf wel zeggen wat ze willen. Dan zal onze Lowie dat wel aannemen.

JEROME: Hij zal wel moeten. Maar ge hebt gelijk. Zolang de zaak niet aan de orde is zwijg ik erover. Ik wil zeker en vast geen ruzie met mijne beste vriend.

(De Witte komt buiten met een pint en een tas koffie.)

WITTE: Awel, nu zit ge hier nog. En uwe was?

MARIE: Mag ik eens twee minuten rusten ja? *(gaat naar binnen.)*

WITTE: Oeioei, die is precies van een wesp gestoken. Wat wist ze te vertellen?

JEROME: Oh niks... niks speciaal. Schol. (*drinkt*)

WITTE: Ge moet mij ons Marie niet leren kennen. Santé. (*drinkt*) Ze wilde u spreken... onder vier ogen?

JEROME: Ja... nee... niet echt.

WITTE: Over ons Wiske en uw Polleke.

JEROME: Daar heeft ze iets over gezegd ja.

WITTE: Dat Polleke deze morgen al hier geweest is.

JEROME: Is dat zo? Nu ge het zegt, op een keer was hij weg. Voor efkes zei hij. Die twee zien elkaar heel graag hè Witte.

WITTE: Hij heeft ze wel niet gezien. Ons Wiske slaapt nog.

JEROME: Ze heeft gelijk. Zolang ze de kans heeft.

WITTE: Wat wilt ge daarmee zeggen?

JEROME: Niks speciaal. Maar eens getrouwd en met een huishouden en zo....

WITTE: En als ze in de winkel staat zeker?

JEROME: Dat heb ik niet gezegd hè Witte.

WITTE: Maar wel gedacht.

JEROME: Denken staat vrij. En hoe het verder moet met die twee, daarover zwijgen we voorlopig.

WITTE: Waarom zouden we?

JEROME: Omdat ik niet wil dat wij twee ruzie zouden krijgen omwille van de kinderen.

WITTE: Da's waar Jerome. Dat mag nooit gebeuren. Dus...

JEROME: Geen woord meer over die twee. Afgesproken?

WITTE: Afgesproken.

JEROME: Maar ge moet wel begrijpen dat het mijn droom is dat ons Polleke ooit mijn zaak overneemt.

WITTE: Dat begrijp ik volkomen. Maar we hadden afgesproken ...

JEROME: Da's ook waar. Excuseer Witte...

WITTE: Excuses aanvaard. Maar gij moet ook begrijpen dat ons Wiske....

JEROME: Uw Wiske moet begrijpen dat ons Polleke zijn toekomst in de slagerij ligt.

WITTE: Misschien begrijpt ze dat wel maar ...

JEROME: Dan is er toch geen probleem. Die twee wacht een schoon toekomst Witte. Ons Polleke wordt een heel goede slager.

WITTE: Als gij het zegt.

JEROME: Als die zo voortdoet en nog wat bijscholing volgt in de stad wordt dat nog een edelslager.

WITTE: Allee jong, een ezelslager. Daar heb ik nog nooit van gehoord.

JEROME: Edelslager kieke. Die vindt ge alleen in de stad. Ons Polleke wordt de eerste edelslager op het platteland. Van dat manneke hebben we het laatste nog niet gezien, zeg dat ik het gezegd heb. Uw Wiske zou er heel verstandig aan doen om voor de slagerij te kiezen. Zeg dat ik dat ook gezegd heb. Ook al zwijgen we daarover. *(drinkt zijn pint leeg)* Ik zal eens gaan kijken hoe ver hij er mee staat. Dag Witte, tot straks hè.

WITTE: Ja tot straks.

(Jerome vertrekt. Voor hij de slagerswinkel binnengaat, steekt hij zijn hand nog eens omhoog.)

JEROME: Tot straks hè.

WITTE: Ja tot straks. *(als Jerome binnen is)* Ik moet alles begrijpen en altijd maar ‘ja’ knikken. Maar hij wil mij niet begrijpen, de dwarsligger. Maar ons Wiske, die begrijpt mij wel. Die laat haar eigen vader nooit in de steek. Die tapt liever een lekkere pint schuimend bier in “De volle pot” dan dat ze vieze stinkende varkenspoten moet verkopen in “De vetten os”. Zeg dat ik het gezegd heb. Als het er op aankomt hè worstenfabrikant, dan zijt gij de klos met uwe edelslager in uwe vetten os. Zeg dat ik dat ook gezegd heb. Ook al zwijgen wij daarover.

D O E K

T W E E D E B E D R I J F

Zesde tafereel: de troubadour –Irma – Mauriske - Bert – Juleke – Treezeke.

(De troubadour zit op de bank en zingt de tweede strofe van de ballade. Na het zingen gaat hij af.)

Tweede strofe.

**Gust Lat houdt van grappen, grollen,
hij droomt dikwijls van de hel,
ziet er bliksem en hoort donder
en ze stoken er zo fel.
Hij ontmoet er dorpsgenoten
die voor velen heilig zijn.
Maar je moet je er voor hoeden,
want hun heilig is maar schijn.
Jan van Dries zit in de hoogmis
op de allereerste rij,
bidt met prevelende lippen,
niemand zingt zo luid als hij.
Maar terwijl hij doet geloven**

**dat hij bezig is met God
loert hij stiekem in het rond naar
al wie hij reeds heeft bedot.
Brave lieden hier te lande
hoed je steeds voor schone schijn,
wat je hoort en ziet kan mooi zijn,
in de staart zit vaak venijn.**

(Bert en Juleke komen naar buiten en spelen met de knikkers.)

BERT: Wie mag beginnen?

JULEKE: Ik. Ik ben de jongste.

BERT: De beste mag beginnen. Ik ben de beste.

JULEKE: Dat moeten we eerst nog zien. Wie het kortste bij de muur ligt mag beginnen.

(De twee belhamels knikkeren richting muur van de bakkerswinkel. Mauriske komt uit het steegje.)

MAURISKE: Mag Mauriske mee kn.knikkeren?

BERT: Gij hebt niet eens knikkers.

MAURISKE: Toch wel. Mauriske heeft éne k.knikker. *(toont hem)*

JULEKE: Maar gij kent daar immers niks van.

MAURISKE: Mauriske k.kent dat wel. Hij kent dat heel goed.

BERT: Het mag niet van ons moe. Gij zijt veel te oud om met ons te spelen, zegt ze.

MAURISKE: Ze ziet het niet. En dan zegt ze n.niks.

BERT: Willen we liever een grap uithalen?

JULEKE: Ja, iets heel plezant. Om te lachen.

MAURISKE: Mag M.Mauriske dan meedoen?

BERT: Natuurlijk, Mauriske moet meedoen.

JULEKE: Wat gaan we doen?

BERT: Ik weet iets. Mauriske gij gaat daar staan. *(wijst een plaats aan in het midden van het plein recht tegenover de deur van Treezeke's huis)*. Juleke en ik doen 'belleketrek' bij Treezeke en gaan lopen. En dan denkt Treezeke dat gij dat gedaan hebt. Keigoed hè.

MAURISKE: Mauriske vindt dat g.geen goed grapke.

BERT: Jawel Mauriske. Gij begrijpt het niet. Wij bellen. Maar Treezeke denkt dat gij gebeld hebt. Dan hebben we haar toch ferm liggen. Dan kunnen we lachen.

MAURISKE: Treezeke zal n.niet lachen. Zij zal kwaad zijn.

JULEKE: Maar neen Mauriske, zij zal niet kwaad zijn. 't Is toch niet voor echt. Als ze buiten komt begint gij heel hard te lachen. En ge zegt dat het een grapje is. En dan zal Treezeke ook 'heel hard' lachen.

MAURISKE: Echt waar?

JULEKE: Heel echt waar.

MAURISKE: Dan doet Mauriske mee. Dan kan Treezeke ook eens l.lachen.

(Mauriske zet zich klaar met onderdrukte lach en met het gezicht naar de zaal gekeerd. Bert en Juleke bellen bij Treezeke en verdwijnen dan vliegensvlug rechts naast het café. Ze komen gluren om alles goed te zien. Treezeke komt buiten. Mauriske begint onnozel te lachen.)

TREEZEKE: Lelijke deugniet, hebt gij weer gebeld?

MAURISKE: *(lachend)* Gij denkt dat hè. Grapje!

TREEZEKE: Hebt gij gebeld lorejas? Ja of nee?

MAURISKE: 't Is een grapje... om te lachen. Plezant hè. *(schokschoudert van het lachen)*

TREEZEKE: *(gaat tot bij Mauriske, neemt hem bij de oren en trekt hem mee naar de bakkerswinkel.)* Gij zult niet blijven lachen manneke. Meekomen, ik zal alles tegen uw moemoeke vertellen.

MAURISKE: Niet doen, Treezeke. Ik heb niks gedaan. B.Bert en Juleke hebben gebeld. 't Is een grapje. Om te lachen. Gij moet ook lachen. Niks zeggen tegen ons moemoeke. Bert en Juleke...*(blijft verder jammeren)*

TREEZEKE: *(duwt de deur van de bakkerswinkel open)* Irma, komen!

MAURISKE: Treezeke niet doen. M.Mauriske is braaf.

IRMA: *(komt in de deuropening)* Wat is hier gaande. Laat ons Mauriske eens los gij. Wat zijn dat voor manieren!

TREEZEKE: *(laat Mauriske los)* Hij heeft weer "belletrek" gedaan. En gisteren ook. Maar deze keer heb ik hem betrap.

IRMA: Is dat waar Mauriske?

MAURISKE: N.Nee dat is niet waar. B.Bert en Juleke hebben b.belleketrek gedaan.

IRMA: Hoort ge dat Treezeke? Bert en Juleke hebben het gedaan.

TREEZEKE: Wat? Wie?

IRMA: *(luid)* Bert en Juleke van de koster.

TREEZEKE: De koster? Die doet zoiets toch niet.

IRMA: *(roept heel luid)* Bert en Juleke van de koster!!!

TREEZEKE: Ik heb Bert en Juleke niet gezien. Alleen Mauriske was daar. Hij heeft het gedaan.

MAURISKE: B.Bert en Juleke zijn gaan lopen, allebei ri.ribbedebie. Mauriske moest blijven staan om Treezeke te foppen.

IRMA: Hoort ge dat Treezeke? Die schavuiten hebben ons Mauriske voor de zot gehouden.

TREEZEKE: Ja, hij heeft mij weer voor de zot gehouden. Ik kan er niet meer tegen. *(begint te wenen.)*

IRMA: Ziet ge nu wat ge gedaan hebt Mauriske. Nu moet Treezeke wenen.

MAURISKE: Treezeke moet niet w.wenen. Treezeke moet lachen. J.Juleke heeft het gezegd. 't Was niet voor echt. 't Was een grapje. En daarom deed Mauriske mee. M.Mauriske zal het nooit meer doen.

IRMA: *(tot Mauriske)* 't Is goed jong, ga maar naar binnen. En in 't vervolg speelt ge niet meer met die twee deugnieten. *(tot Treezeke)* Ga maar naar huis Treezeke. Het zal nooit meer gebeuren.

TREEZEKE: Het mag niet meer gebeuren zulle.

IRMA: Ons Mauriske zal het nooit meer doen. En ik zal alles vertellen aan Nelly van de koster. Dag Treezeke.

TREEZEKE: Dag Irma.

(Irma gaat naar binnen, Treezeke gaat naar huis. Als iedereen weg is komen Bert en Juleke uit hun schuilplaats en schudden van het lachen.)

BERT: 't Was niet voor echt zei hij. 't Was een grapje.

JULEKE: Treezeke moet lachen, zei hij.

BERT: Wij hebben onnozel Mauriske goed liggen gehad. Ik lach mij bijna kreupel.

JULEKE: Als Irma het thuis maar niet verteld.

BERT: Dan is het gedaan met lachen.

JULEKE: Zeker als onze va het te weten komt. Dan is het billenkoek.

BERT: Kom, we maken ons hier uit de voeten.

JULEKE: Gaan we niet meer knikkeren?

BERT: Nee jong, als iemand ons hier ziet is alles verraden. We gaan naar huis.

JULEKE: En we weten van niks.

(Bert en Juleke gaan terug naar binnen. Met aangepaste muziek maken we een kleine sprong in de tijd. Figuranten lopen af en aan.)

Zevende tafereel: de Witte – Gust Lat - Treezeke – Frans Klos – de pastoor.

(Gust Lat komt opgewandeld van links en gaat tot in de deur van het café.)

GUST LAT: Hei Marie, ik heb dorst!

WITTE: *(komt in de deuropening)* Ons Marie is er niet. Ze is met ons Wiske naar de stad. Voor de ganse dag. Maar als het voor u gelijk blijft, ik kan ook tappen.

GUST LAT: Witte, gij weet hoe ik daarover denk. Maar in geval van nood mag en moet iedereen tappen.

WITTE: Een grote pint zeker?

GUST LAT: Van boven goed vol. Vanonder steekt het niet zo nauw. *(lacht)*

WITTE: Ik ben er mee daar. *(gaat naar binnen.)*

GUST LAT: *(likt zich de lippen en zet zich op het terras)* Dat zal deugd doen.

(Treezeke Trippel komt naar buiten en sluit de deur achter zich dicht.)

GUST LAT: *(steekt de hand op)* Dag Treezeke!

TREEZEKE: Dag Gust.

GUST LAT: En ziet ge mij nog graag?

TREEZEKE: Wablief?

GUST LAT: Of ge mij nog graag ziet?

TREEZEKE: *(met de hand aan haar oor)* Ik versta u niet. Waarover hebt ge het?

GUST LAT: *(brult)* Over graag zien!

TREEZEKE: Ha zo, zien. Ik zie nog heel goed. En zonder bril. Maar mijn gehoor laat mij in de steek. Nog een goede dag hè.

(Treezeke trippelt verder en verlaat het podium langs rechts. De Witte komt opgedragen met een schuimende pint bier.)

GUST LAT: *(roept)* Dag Treezeke. *(stiller)* Dove trut.

WITTE: Hela ons Treezeke niet beledigen hè.

GUST LAT: Ze hoort het immers toch niet.

WITTE: Dat is al erg genoeg. *(zet het glas neer)* Asjeblief. En gezondheid. Ik ga verder werken. Dat stoort toch niet?

GUST LAT: Doe maar op. Als mijn pint leeg is roep ik wel.

(De Witte gaat terug naar binnen. Gust drinkt langzaam en geniet zienderogen. Pastoor Vliegen komt opgewandeld van links. Gust Lat ziet hem komen.)

GUST LAT: De Vlieg verdomme.

PASTOOR: *(is naderbij gekomen)* Ha, Gust Lat. Al op de lappen zie ik.

GUST LAT: Ha, mijnheer pastoor. Al op de wandel, zie ik.

PASTOOR: Niks op de wandel Gust. Ik ben aan 't werk.

GUST LAT: Zo een werk zou ik ook wel willen, mijnheer pastoor.

PASTOOR: Pas op Gust, ge moet dat niet onderschatten. Ik loop tot bij mijne koster voor een heel dringende zaak.

GUST LAT: Lopen zou ik dat zo direct niet durven noemen.

PASTOOR: Noem het zoals ge wilt. Ik doe toch iets. En dat kan ik van u niet zeggen.

GUST LAT: Toch wel mijnheer pastoor. Ik rust. En drink een pint.

PASTOOR: En dat op een doordeweekse werkdag. Kunt gij dat zo hebben?

GUST LAT: Wat moet een mens anders doen als hij niets te doen heeft?

PASTOOR: Werk zoeken verdorie. Er is werk genoeg op de boer. De oogst komt eraan. En een goede werkkraft gelijk Gust Lat kunnen ze overal gebruiken.

GUST LAT: Zeker weten mijnheer pastoor. Als Gust Lat in actie schiet gaat het werk aan de kant.

PASTOOR: Zo te zien is dat niet voor vandaag.

GUST LAT: Alles op zijn tijd mijnheer pastoor. Nu ben ik aan rusten toe. Daarna ga ik aan de slag.

PASTOOR: Ge zou beter een voorbeeld nemen aan Ons Heer. Die ging eerst zes dagen aan de slag. En pas de zevende dag rustte Hij.

GUST LAT: Iedereen doet het op zijn manier hè mijnheer pastoor.

PASTOOR: Intussen zit ge wel zonder inkomen. En zo de hele dag pinten pakken, dat kost geld.

GUST LAT: De Witte heeft een grote spiegel.

PASTOOR: Zelfs de grootste spiegel geraakt vol Gust.

GUST LAT: Tegen dan is mijne poef betaald. Overmorgen vlieg ik er in. Koren pikken bij Jefke Sik, verschillende hectaren. Mijn korenpik staat al scherp.

PASTOOR: Dat hoor ik graag. Gij hebt de kost en wat drinkgeld. En Jefke is ermee geholpen.

GUST LAT: Zo is dat, mijnheer pastoor. Dag mijnheer pastoor.

PASTOOR: Niet zo rap Gust. Gij zijt nog niet van mij af zulle.

GUST LAT: Nee? Gij liep toch naar uwe koster voor een heel dringende zaak.

PASTOOR: Zo dringend is dat nu ook weer niet.

GUST LAT: Zet er u dan bij. Ik trakteer.

PASTOOR: Zou ik dat wel doen? Open en bloot een pint pakken met de grootste ketter van 't dorp. Wat zullen de mensen zeggen?

GUST LAT: Dat ge dorst hebt, juist gelijk de grootste ketter van 't dorp. Maar ge moet u niet verplicht voelen zulle.

PASTOOR: Nee natuurlijk niet. Maar allee, 't is goed voor éne keer. En omdat ge zo blijft aandringen.

GUST LAT: *(roept naar binnen)* Witte! Witteeee!!!

(De pastoor zet zich bij op het terras. De Witte verschijnt in de deuopening.)

WITTE: Ja Gust? *(De Witte ziet de pastoor zitten)* Dag mijnheer pastoor. U zie ik hier ook niet alle dagen.

PASTOOR: Ik heb het ook zo druk Lowie. Ge weet niet hoe druk.

WITTE: Natuurlijk weet ik dat niet. Ik ben cafébaas en gene pastoor. In ieder geval bedankt dat ge eens langs komt.

PASTOOR: Een herder moet af en toe tot bij zijn schapen gaan hè Lowie.

WITTE: Dat is schoon gezegd mijnheer pastoor.

PASTOOR: Zeker als die schapen nooit tot bij hun herder komen.

WITTE: Ik ga regelmatig naar de mis, mijnheer pastoor.

PASTOOR: Is dat zo? Ik kijk nochtans onder mijne preek altijd scherp rond in de kerk. En ik zie u nooit zitten.

WITTE: Ik zit helemaal vanachter, achter die brede pilaar.

PASTOOR: Ik zal het maar geloven zeker.

GUST LAT: 't Is gelijk de Witte zegt mijnheer pastoor. Ik heb hem daar al dikwijls gezien.

PASTOOR: Als jij het zegt is 't zeker waar. Gij zet zelf nooit een voet in mijn kerk. Allee, waar blijft die pint? Ik heb grote dorst.

WITTE: Wat zal het zijn mijnheer pastoor?

GUST LAT: Voor mijnheer pastoor een limonadeke zeker?

PASTOOR: Een limonadeke? Is dat niet wat aan de zoete kant?

WITTE: Een grote pint bier is natuurlijk veel beter. Dan kunt ge eens door drinken.

PASTOOR: Maar zo gewoon bier smaakt nogal flets zeker?. Ik heb liever iets pittiger, iets ... ge weet wel.

GUST LAT: Een trappist wilt ge zeggen.

WITTE: Een blonde? Die smaakt wat zurig af en is excellent tegen de dorst.

PASTOOR: Dat zou mij deugd doen zie. Een blonde trappist met een stevige kol. Lekker fris maar niet te koud. Tenminste als dat niet te duur is. Want 't is op Gust zijn kosten.

GUST LAT: Is er nog plaats op de spiegel Witte?

WITTE: Normaal niet. Maar omdat het voor mijnheer pastoor is....

GUST LAT: En voor mij hè Witte.

WITTE: Een trappist en een pint. Komt in orde.

(De Witte gaat terug naar binnen.)

GUST LAT: De Witte is een brave mens.

PASTOOR: Omdat ge op de poef moogt drinken.

GUST LAT: Soms krijg ik ook een boterham met kipkap en met een kladder mosterd op. Lekker mijnheer pastoor. En gratis voor niks.

PASTOOR: Er wonen in ons dorp nog veel brave mensen Gust. Neem nu Jan van Dries, de rijkste boer van 't dorp. En toch zo nederig gebleven. En vrijgevig. Vorige week heeft hij nog tientallen kippen, geslacht en al, gratis voor niks weggegeven.

GUST LAT: Gratis voor niks weggegeven mijnheer pastoor?

PASTOOR: Allee, zo goed als gratis voor niks. Verkocht voor een appel en een ei. Zo heb ik toch gehoord.

GUST LAT: Voor een kilo appelen en een koppel eieren, dat is dichterbij de waarheid mijnheer pastoor. Want Jan van Dries doet niks voor niks. En die mensen waren wel ferm gekloot. Bedorven kippen heeft hij die sukkelaars opgesolferd, zo goed als rot. Allee, zo heb ik toch gehoord.

PASTOOR: Daar geloof ik niets van. Zoiets zou Jan nooit doen.

GUST LAT: Zijt ge daar zo zeker van?

PASTOOR: Heel zeker. Jan zit iedere zondag op de eerste rij in de hoogmis. En bidden dat die doet. En meezingen uit volle borst. Nee Gust, Jan is een vrome ziel. Om niet te zeggen een heilige.

GUST LAT: Of om niet te zeggen een schijnheilige.

PASTOOR: *(kwaad)* Gust Lat, Jan van Dries is een eerlijk en rechtschapen man. Als die ooit komt te sterven gaat die recht naar de hemel.

GUST LAT: Wel mijnheer pastoor, ik heb deze nacht gedroomd dat ik kwam te sterven. En ik ging recht naar de hel.

PASTOOR: Daar verschiet ik niet van als ik u zo bezig hoor.

(De Witte komt aangedragen met de pinten.)

WITTE: En hoe was het in de hel Gust?

GUST LAT: Warm Witte. Om niet te zeggen heet, snikheet. En heel dorstig. Schol mijnheer pastoor.

PASTOOR: Schol, lelijke duivel.

(Gust en de pastoor drinken. De Witte gaat terug naar binnen.)

GUST LAT: Ja mijnheer pastoor, ik was een baarljke duivel. Maar ik was daar niet alleen.

PASTOOR: Dat zal wel. Daar is meer dan éne duivel in de hel.

GUST LAT: Zeker weten mijnheer pastoor. Want opeens zie ik daar een duivel met twee scherpe horens en een lange staart met volle kracht twee deksels tegen elkaar kletsen. Zo fel mijnheer pastoor dat slangen van licht en vuur doorheen het helledonker flikkerden.

PASTOOR: Was 't zo erg?

GUST LAT: Angstaanjagend mijnheer pastoor. Moest ik niet dood geweest zijn, ik was gestorven van schrik. Ik ga wat korter bij en wie zie ik daar bezig, denkt ge?

PASTOOR: Hoe kan ik dat weten?

GUST LAT: Ge kent hem nochtans.

PASTOOR: Dat kan niet. Buiten u zie ik niemand van mijn parochianen in de hel.

GUST LAT: En toch was het iemand van bij ons mijnheer pastoor. En niet één van de minsten: Jan van Dries! *(De pastoor schudt ontzet 'nee' met het hoofd.)* Ik zeg: "Awel Jan, wat doet gij hier?" Hij bekijkt mij in de rapte en zegt: "Ha Gust Lat, gij zijt het. Ik doe het bliksemen jong." *(Gust kletst schaterlachend op zijn dij.)*

PASTOOR: Gust Lat gij zijt aan 't zeveren.

GUST LAT: Nee mijnheer pastoor. En dat was nog niet alles. Jan van Dries was nauwelijks uitgesproken of hij loopt vliegensvlug naar enkele lege tonnen waar pek in geweest was. Want in de hel stoken ze zuivere pek mijnheer pastoor. Ze maken het er bloedheet, zo heet dat het zweet op uw voorhoofd verdampt en uwe adem stekt in uw strot. *(De pastoor grijpt met één hand naar zijn keel en met de andere naar zijn pint.)* En Jan pakt daar twee zware hamers en begint gelijk een zot op die lege tonnen te roffelen dat horen en zien vergaan. Ik roep zo hard ik kan: "Jan wat doet ge nu?" "Donderen Gust" roept hij "na bliksem komt de donder." Ik vraag: "Moet gij het vanuit de hel doen bliksemen en donderen? Ja Gust" zegt hij" als straf omdat ik mij tijdens mijn leven altijd zo vroom heb voorgedaan om de mensen des te meer te kunnen kloten."

(Gust Lat begint onbedaarlijk te lachen. De pastoor is kwaad.)

PASTOOR: Gust Lat ik kan daar niet mee lachen. Hoe durft gij een voorbeeldige parochiaan als Jan van Dries in de hel zetten.

GUST LAT: Ik had dat niet gedaan mijnheer pastoor. Dat was het werk van Sinte Pieter.

PASTOOR: Sinte Pieter weet wel beter. En ik ook. Seffens krijg ik nog spijt dat ik van u een pint heb aangenomen.

GUST LAT: Daar kunnen we nog een mouw aanpassen mijnheer pastoor. Zal ik de Witte roepen? Ge kunt uw pint nog altijd zelf betalen.

PASTOOR: *(haastig)* Nee laat maar zo. De Witte heeft al werk genoeg.

(De pastoor drinkt zijn pint leeg, staat recht en hikt luidruchtig.)

PASTOOR: *(licht in zijn hoofd door de trappist.)* Dag Gust. Ik ben er mee weg. Naar huis.

GUST LAT: En die heel dringende zaak voor de koster mijnheer pastoor? Al vergeten?

PASTOOR: Goed dat ge het zegt Gust. Ik moet nog naar mijne koster. Maar à propos, voor ik verderga moet ik u toch nog iets vragen. Naar 't schijnt komt gij nogal veel over de vloer bij Jef Vanhuysen.

GUST LAT: Dat is toch niet meer dan normaal hè mijnheer pastoor. 't Is mijne naaste buur.

PASTOOR: Dat wel. Maar naar 't schijnt komt gij daar meestal 's avonds laat. Als Jef werken is. En zijn Roos alleen thuis is.

GUST LAT: Ge moet daar niks achter zoeken mijnheer pastoor. Roos is nogal bang. Jef heeft mij zelf gevraagd om 's avonds eens langs te gaan om te zien of alles in orde is. Ge moogt niet vergeten dat zijn Roos daar alleen thuis zit met negen klein mannen.

PASTOOR: Ja Gust, Jef en Roos vormen een schoon gezin. Ze hebben samen negen klein mannen verwekt. En zeggen dat Jef met de nachtpost staat in de koolmijn. Wanneer doet hij het hè?

GUST LAT: Ik weet het mijnheer pastoor. Jef heeft er trouwens zijn bijnaam aan te danken.

PASTOOR: Wablief? Heeft zo een brave vent een bijnaam? Iemand die zo nauwgezet de christelijke plichten van zijn huwelijkse staat volbrengt. En dit ondanks het feit dat hij met de nacht staat. Wat voor een bijnaam kunnen ze zo een voorbeeldige huisvader in godsnaam geven?

GUST LAT: Poep 's Noenes.

PASTOOR: Wablief?

GUST LAT: Poep 's Noenes, mijnheer pastoor. En dat is zijn eigen schuld. "Ik poep 's noenes" zegt hij tegen iedereen die het horen wil." 's Morgens als ik thuis kom van de koolput ben ik veel te moe. Maar 's noenes, voor ik opsta en als de kinderen naar school zijn, kruipt ons Roos nog even bij mij in bed. En dan vervullen wij de christelijke plichten van onze huwelijkse staat." En van daar....

PASTOOR: Ja, nu begrijp ik het. En ik ben content dat gij daar voor niks tussen zit. Want pas op hè Gust, er wordt hier wat afgeroddeld. Als ik van u was zou ik toch niet te opzichtig naar Roos gaan.

GUST LAT: Ik ga vrij en vrank tot bij Roos, mijnheer pastoor. Gust Lat is een eerbaar persoon. En mensen die roddelen deugen zelf niet in hun pens. Zeg dat Gust Lat het gezegd heeft.

PASTOOR: Zo is dat Gust. Maar ge kunt niet voorzichtig genoeg zijn. Zeg dat de pastoor het gezegd heeft. En nu ga ik tot bij mijne koster.

(Op dat ogenblik passeert Frans Klos. Hij draagt een kist met gereedschap. Gust Lat gaat tot in de deur en gebaart aan de Witte om nog iets te brengen voor de pastoor.)

FRANS KLOS: Dag mijnheer pastoor.

PASTOOR: Ha dag Frans. Wacht eens even. U heb ik juist nodig.

FRANS KLOS: Geen tijd mijnheer pastoor. Ik moet nog nog nog een klusje opknappen.

PASTOOR: Ik heb ook een klusje voor u. Daar zijn nogal wat kerkstoelen kapot. Die moeten dringend opgelapt worden.

FRANS KLOS: Als ik tijd heb kom ik wel wel wel eens zien mijnheer pastoor.

PASTOOR: Gij moet daar tijd voor maken Frans. En niet niet niet komen zien, komen doen gedomme.

FRANS KLOS: Ik moet eerst weten hoeveel werk dat dat dat is. Om u een gedacht te geven hoeveel dat dat dat zal kosten.

PASTOOR: Zal kosten? Niets zal dat kosten. Ons Heer zal u belonen.

FRANS KLOS: Van die beloning van Ons Heer komt er geen geen eten op tafel. Dus...

PASTOOR: Frans zo ken ik u niet. Ik verwacht dat ge tegen volgende zondag die kerkstoelen repareert. Gratis voor niets om uwen hemel te verdienen.

FRANS KLOS: Ik zal nog nog nog zien mijnheer pastoor. Dag mijnheer pastoor.

(Terwijl de pastoor met Frans Klos in gesprek was heeft de Witte nog een trappist gebracht voor de pastoor.)

PASTOOR: Hebt ge dat gehoord zeg?

GUST LAT: Die staat ook niet te springen om in de hemel te komen hè mijnheer pastoor.

PASTOOR: Precies niet. Daar ben ik nu echt niet goed van zie.

GUST LAT: Drink dan maar eens. Om te bekomen.

PASTOOR: Mijn pint was toch leeg.

GUST LAT: De Witte heeft er nog een geschonken. Van 't huis. Dat kunt ge niet weigeren hè mijnheer pastoor.

PASTOOR: Ja maar Gust, die eerste pint zit al in mijne kop.

GUST LAT: Zolang ze niet zakt kan dat geen kwaad. En op één been kunt ge niet staan.

PASTOOR: Straks op twee ook niet meer vrees ik. Allee schol. *(De pastoor zet zich terug neer en drinkt.)* Daar verschiet ik nu van zie. Een godvruchtig man als Frans.....

GUST LAT: Moet ook eten als 't middag is. En met een merci dank u wel kunt ge niets kopen.

PASTOOR: Dat weet ik. Maar een vaste klant....

GUST LAT: Die nooit betaalt zijt ge beter kwijt dan rijk. Ten andere mijnheer pastoor, ik begrijp niet waarom ge altijd Frans Klos vraagt voor uw klusjes. Ge weet toch wat de mensen zeggen: "Frans Klos, vandaag gemaakt en morgen los."

PASTOOR: De mensen zeggen zoveel. En als het voor niets is moogt ge zo nauw niet zien.

GUST LAT: Wil ik anders die kerkstoelen repareren mijnheer pastoor?

PASTOOR: Kunt gij dat?

GUST LAT: Zo goed als Frans Klos, zeker weten.

PASTOOR: En ook voor niets?

GUST LAT: Dat is een ander quelque chose. Laat ons zeggen dat ik die kerkstoelen gratis repareer als gij hier bij de Witte de spiegel afveegt.

PASTOOR: Dat ziet ge van hier. Wie weet hoeveel daarop staat. Nee Gust, die vlieger gaat niet op. Dat moet ik eerst voorleggen aan 't kerkfabriek. En nu ben ik ermee weg.

(De pastoor drinkt zijn pint half leeg, hikt luidruchtig, staat recht en moet zich aan zijn stoel vasthouden om zijn evenwicht te bewaren. Treezeke komt terug opgetrappeld. De pastoor spreekt haar aan met stijve tong.)

PASTOOR: Dag Treezeke.

TREEZEKE: Dag mijnheer pastoor.

PASTOOR: 't Is warm hè!

TREEZEKE: Wat is het mijnheer pastoor?

PASTOOR: Warm. Het weer!

TREEZEKE: 't Weer? 't Is nogal warm hè mijnheer pastoor.

PASTOOR: En dorstig. Kom iets drinken, kom.

TREEZEKE: Komt ge iets drinken? Dat is goed. Ik heb nog trappist in mijne kelder.

PASTOOR: Een andere keer Treezeke. Ik heb al genoeg.

TREEZEKE: Meer dan genoeg. Zeker nog een halve bak.

PASTOOR: Dat weet ik Treezeke. Maar ik heb nu geen tijd. Toch bedankt. Dag Treezeke.

TREEZEKE: Dag mijnheer pastoor.

(De pastoor vertrekt licht beschonken met onzekere stappen in de richting van waar hij gekomen is. Treezeke blijft voor haar deur staan.)

GUST LAT: *(van op het terras)* Hela mijnheer pastoor, ge vergeet iets.

PASTOOR: *(houdt even halt)* Vergeet ik iets?

GUST LAT: Ge ging toch naar uwe koster voor een dringende zaak.

PASTOOR: Da's ook waar. Naar mijne koster voor een dringende zaak.

GUST LAT: En de koster, dat is die kant op. Dat weet ge toch.

PASTOOR: Natuurlijk weet ik dat. Maar die dringende zaak, die ben ik rats vergeten. Dag Gust.

(De pastoor steekt zijn hand op en vervolgt zijn weg.)

TREEZEKE: De pastoor voelt zich precies niet goed.

GUST LAT: Dat komt door de trappist.

TREEZEKE: Wablief?

GUST LAT: *(roept)* De trappist!

TREEZEKE: Juist, een trappist. Maar hij wilde niet.

GUST LAT: Ge moogt hem ook aan mij geven.

TREEZEKE: Geven? Wat geven?

GUST LAT: Die trappist!

TREEZEKE: Maar hij wilde niet. Gij hebt het toch zelf gehoord. *(Treezeke schudt het hoofd en gaat naar binnen.)*

GUST LAT: Treezeke Trippel, zo doof als een pot. Maar naar 't schijnt zo rijk als 't water diep is. Een schoon occasie voor een jonkman. Maar Treezeke Trippel is mijn Treezeke niet. Daarom: leve de vrijheid en het bier.

Achtste tafereel: de Witte - Mauriske – de koster - Gust Lat - Treezeke

(Mauriske komt uit het steegje en gaat tot bij het terras.)

MAURISKE: Dag Gust Lat j.jong.

GUST LAT: Ha dag manneke. Wie zijt gij ook weer?

MAURISKE: Dat weet ge toch.

GUST LAT: Weet ik dat? Dan ben ik het rats vergeten. Zeg het eens.

MAURISKE: Ik ben toch M.Mauriske, Mauriske van de bakker.

GUST LAT: Nu dat ge het zegt, Mauriske van de bakker, mijne beste vriend. Gij zijt toch nog altijd mijne beste vriend hè Mauriske?

MAURISKE: Ja Gust Lat jong, n.nog altijd.

GUST LAT: En heeft Mauriske gene dorst?

MAURISKE: Ja Gust, veel d.dorst.

GUST LAT: Kom dan iets drinken.

MAURISKE: Mauriske mag dat niet. Van onze v.vava.

GUST LAT: Uwe vava ziet dat niet. Hier zie, hier staat nog een half pint. Drink die maar leeg.

(Mauriske kijkt een beetje angstig om naar de bakkerij, loopt dan tot op het terras en drinkt de pint van de pastoor leeg.)

GUST LAT: Lekker hè Mauriske?

MAURISKE: Ja Gust Lat jong, h.heel lekker jong.

GUST LAT: En vertel mij eens Mauriske, hoe gaat het met de liefde?

MAURISKE: Welke liefde Gust Lat jong?

GUST LAT: Is er meer dan één liefde?

MAURISKE: Jazeker jong: de liefde tot G.God, de liefde tot de evennaaste en de liefde onder alle m.mensen. Ik ken dat nog van mijne ca.catechismus. Ik ben slim hè.

GUST LAT: Heel slim. En de liefde tussen man en vrouw, hebt ge daar iets over geleerd?

MAURISKE: Helemaal niets. Ik weet niet eens w.wat dat is.

GUST LAT: Dat zoudt ge nochtans moeten weten Mauriske. Op uwe leeftijd.

MAURISKE: Is dat zo? Wat is dat voor iets, die liefde t.tussen man en vrouw?

GUST LAT: Dat is de ware liefde manneke. En 't is de ware liefde die telt.

MAURISKE: En wat doet die w.ware liefde?

GUST LAT: Die overrompelt u. Ze kan zo hevig en geweldig zijn dat ze pijn doet.

MAURISKE: Doet de ware liefde p.pijn Gust Lat jong?

GUST LAT: Verschrikkelijk Mauriske.

MAURISKE: Wat voor p.pijn voelt ge dan?

GUST LAT: Scherpe pijn. Gelijk een kaakslag.

MAURISKE: *(voelt aan zijn kaak)* Dan is de ware liefde niets voor M.Mauriske.

GUST LAT: Toch wel Mauriske. Eens in uw leven moet ge dat meemaken. Dat speciaal gevoel tussen een man en een vrouw, tussen u en uw lief.

MAURISKE: Mauriske heeft geen l.lief.

GUST LAT: Dan moet gij een lief zoeken hè Mauriske. Is er zo niemand.die ge echt graag ziet?

MAURISKE: W.Wiske van de Witte. Ik wil Wiske van de W.Witte als lief.

GUST LAT: Wiske van de Witte? Gij hebt een goede smaak zulle Mauriske.

MAURISKE: Maar zij wil mij niet. Zij heeft een oogske op P.Polleke.

GUST LAT: Dan moet gij Polleke onder zijn duiven schieten hè .

MAURISKE: Polleke heeft geen d.duiven. Alleen maar een p.parkiet.

GUST LAT: Onder zijne parkiet schieten, dat mag niet. Maar ik weet nog een ander goede occasie voor u zulle.

MAURISKE: Is 't echt?

GUST LAT: Ja zeker. Daar zie. Treezeke Trippel.

MAURISKE: Gust Lat jong, gij zijt z.zot. Treezeke is veel te oud voor mij.

GUST LAT: Op echte liefde staat geen leeftijd.

MAURISKE: En hoe kom ik te weten of Treezeke mijn l.lief wil zijn?

GUST LAT: Ge belt gewoon aan en

MAURISKE: Dat durft Mauriske niet. Treezeke zal denken dat ik weer b.belleketrek doe.

GUST LAT: Maar nee jong. Als ze open doet moet ge direct vragen of ze uw lief wil zijn.

MAURISKE: Ze gaat mij niet verstaan G.Gust. Ze is zo doof als een p.pot.

GUST LAT: Dat is ook waar. Weet ge wat ge doet? Als ze open doet pakt ge haar vast en geeft haar direct een kus. Dat verstaat ze in ieder geval.

MAURISKE: Gust Lat jong, M.Mauriske durft dat niet.

GUST LAT: Dan geraakt Mauriske nooit aan een lief.

MAURISKE: Zal ik het dan toch maar r.riskeren?

GUST LAT: Zeker jong, doen jong.

(Terwijl Gust Lat zich op het terras zit te verkneukelen gaat Mauriske tot bij Treezeke Trippel en belt aan. Treezeke opent de deur.)

TREEZEKE: Lelijke deugniet, doet ge weer belleketrek.

MAURISKE: Neen T.Treezeke, ik moet u iets vragen. Wilt gij mijn l.lief zijn?

TREEZEKE: Wat zijn?

MAURISKE: Mijn l.lief! Zo zie.

(Mauriske geeft Treezeke een kus. Treezeke is geschrokken.)

TREEZEKE: Gij lelijke deugniet. Daarzie.

(Treezeke geeft Mauriske een slag op zijn wang.)

TREEZEKE: En ik zal alles tegen uw moemoeke vertellen, apenkop.

(Treezeke vlucht naar binnen. Mauriske blijft achter met een van pijn vertrokken gezicht en houdt de hand tegen de wang.)

GUST LAT: Wel Mauriske, hoe was het?

MAURISKE: Gust Lat jong, ik denk dat het de w.ware liefde is.

(Mauriske gaat naar huis langs het steegje en laat een schaterende Gust Lat achter op het terras.)

GUST LAT: Mauriske heeft de ware liefde ontdekt. Maar 't is hem precies niet meegevallen.

(Gust Lat drinkt zijn glas leeg en maakt aanstalten om te vertrekken. Dan komt de koster naar buiten.)

GUST LAT: Dag koster. Komt ge nog iets opdoen?

KOSTER: Ik kan mij dat niet permitteren Gust. Ik heb nog werk in de kerk.

GUST LAT: Ik heb daarstraks uwe grote baas nog gezien.

KOSTER: Die van hierboven of die van beneden?

GUST LAT: Die van beneden hè koster.

KOSTER: Maar ge zijt hem toch hierboven tegengekomen? In de hel in één van uw dromen

GUST LAT: Ziet ge uwe baas graag in de hel koster?

KOSTER: Als hij mij zo blijft koeioneren toch zeker niet in de hemel.

GUST LAT: Voorlopig loopt hij nog rond op aarde. Daarstraks zat hij hier op het terras met een trappist.

KOSTER: De Vlieg hier op het terras met een trappist? Dat is iets voor op een schilderij.

GUST LAT: Een schoon schilderij want hij zat hier samen met 'de grootste ketter van 't dorp'. Hij wilde naar u toekomen voor een heel dringende zaak, zei hij.

KOSTER: Maar hij is niet gekomen.

GUST LAT: Daar heb ik voor gezorgd. Na twee trappisten was hij vergeten waarover die dringende zaak ging.

KOSTER: Dat is goed gewerkt Gust. Langs waar is hij vertrokken?

GUST LAT: Langs daar. *(wijst links van het café.)*

KOSTER: Dan ga ik langs daar. *(andere kant)* Bedankt hè Gust.

GUST LAT: 't Is graag gedaan koster. Maar 't kost u wel een pint.

KOSTER: *(vertrekt rechts van het café)* Dat komt in orde Gust. Op een andere keer. Dag hè.

GUST LAT: Dag koster. *(roept naar binnen)* Witte ik ben er mee weg hè!

WITTE: *(komt in de deuropening)* Ja Gust, tot de volgende keer.

GUST LAT: Als ik mijne poef kan betalen. Eerder kom ik niet meer. Dan kunt ge de spiegel proper vegen.

WITTE: En plaats maken om hem terug vol te schrijven zeker.

GUST LAT: Zo is het leven hè Witte. Tot dan hè.

(Gust Lat vertrekt links van het café.)

WITTE: Dag Gust. Voor hij zijne poef kan betalen komt hij niet meer, zegt hij. Voor 't zelfde geld staat hij hier deze avond al terug. Voor mij niet gelaten. 't Is een eerlijke mens. Vroeg of laat betaalt hij tot de laatste cent. Zo is Gust Lat. *(even stilte)* Ons Marie en ons Wiske zullen laat thuiskomen. Ik denk dat ik op tijd ga sluiten.

Negende tafereel: Mauriske - Gust Lat.

(Bij aangepaste muziek wandelen enkele figuranten naar de slager of de bakker en gaan terug naar huis . De duisternis is ingevallen. Het plein wordt nog schaars verlicht met enkele lampen. Gust Lat komt op van links. Hij is stomdronken. Hij gaat tot aan het café en merkt dat alles gesloten is.)

GUST LAT: Hei Witte, opendoen. Ik ben het, Gust Lat. Ik heb nog dorst. *(rammelt aan de deur)* Verdomme, 't is gesloten. Open doen Witte. Ik wil nog een pint. Eén maar. Allee jong. Ik heb het nodig. *(Er wordt niet open gedaan. Gust Lat waggelt naar de bank en zet zich neer.)* Hier zit ik zie. Helemaal alleen, gelijk altijd, mijn hele leven lang.

(In zijn zatheid begint Gust Lat te wenen. Mauriske komt uit het steegje en gaat voorzichtig tot bij Gust Lat.)

MAURISKE: G.Gust Lat jong, zijt gij het?

GUST LAT: Ja manneke. Wie zijt gij ook weer?

MAURISKE: Ik ben toch M.Mauriske. Gij kent mij toch van daar straks.

GUST LAT: Ha ja, Mauriske.

MAURISKE: *(komt naderbij)* Gust Lat jong, gij hebt gebleit. *(geweend)* W.wat scheelt er jong?

GUST LAT: Gust Lat heeft verdriet Mauriske.

MAURISKE: Hebben ze u p.pijn gedaan.

GUST LAT: Ja Mauriske, veel pijn.

MAURISKE: Hebben ze tegen uw sch.schenen gestampt?

GUST LAT: Nee Mauriske, dat niet.

MAURISKE: Of u een mot op uw b.bakkes verkocht?

GUST LAT: Dat ook niet. Mijne pijn zit hier van binnen, aan mijn hart.

MAURISKE: Daar moet ge mee oppassen zulle. Aan uw hart, daar kunt ge van d.dood gaan.

GUST LAT: Gust Lat is eenzaam Mauriske. Zo eenzaam dat het pijn doet aan zijn hart. Maar van deze pijn gaat ge niet dood. Of misschien toch, maar heel langzaam.

MAURISKE: Gust Lat, w.waarom hebt gij u nooit een vrouwmens gezocht?

GUST LAT: Ik heb vroeger een heel schoon vrouwke gekend Mauriske. Een beeld van een meiske. Ik zag ze zo graag. En zij zag mij ook graag, mijn Treezeke.

MAURISKE: Heette ze ook Treezeke, gelijk Treezeke Trippel?

GUST LAT: Ja, Treezeke, gelijk Treezeke Trippel. Maar 't was geen Treezeke Trippel zulle. Ze was zo lief en plezant. En ze had zo een schone lach. Ik moest wel verliefd op haar worden.

MAURISKE: En w.waarom zijt ge dan niet met haar getrouwd?

GUST LAT: Ik wilde niet liever. Maar toen ik haar vroeg om te trouwen mocht het niet van haar vader. "Treezeke" zei hij" ge gaat toch zeker niet trouwen met die zatlap, die wallebak, die luierik."

MAURISKE: En was dat zo, Gust Lat? W. waart gij dat allemaal?

GUST LAT: Ge kent Gust Lat hè Mauriske. Ik dronk graag een pint. En liever meer dan één. En ik had een grote mond en maakte graag plezier. En ik werkte maar alleen als mijn geld op was. Maar moest ik mijn Treezeke gekregen hebben, dan was dat allemaal veranderd. Zo zeker als ik hier zit. Ik zou niet meer gedronken hebben en gewerkt en gezwogd van 's morgens vroeg tot 's avonds laat om mijn Treezeke een hemel op aarde te geven. Ik heb het hen beloofd en gezworen. Maar ze luisterden niet.

MAURISKE: Da's h.heel spijtig Gust Lat jong. En wat is er van Treezeke geworden?

GUST LAT: Ze is getrouwd met een andere vent, een flierefluitier met schoon manierkes. Maar een gemene vent. Hij sloeg mijn Treezeke. En toen ik dat hoorde heb ik hem onder handen gepakt en in mekaar gerammeld. En ben ik de bak in gevlogen.

MAURISKE: In de b.bak Gust Lat?

GUST LAT: Ja Mauriske. Maar niet voor lang. En tegen niemand zeggen hè. Tegen niemand niet hè.

MAURISKE: Nee Gust Lat, Mauriske k.kan zwijgen. Hij zegt niks, tegen niemand niet.

GUST LAT: En toen ik vrij kwam ben ik vertrokken Op goed geluk. En zo ben ik hier terecht gekomen. Helemaal alleen Mauriske. Ik heb niemand op deze wereld. Niemand die ook maar iets om mij geeft.

MAURISKE: Toch wel Gust Lat, i.ikke gedomme. Mauriske is uwe beste vriend. Voor altijd.

GUST LAT: Is dat echt waar Mauriske?

MAURISKE: H.heel echt waar Gust Lat jong. Dan zijt ge nooit meer alleen en eenzaam. En dan leeft ge nog heel lang want dan is de pijn aan uw hart h.helemaal weg.

GUST LAT: Mauriske, gij zijt een heel braaf manneke. Ik ben heel blij dat ik zo een goede vriend heb. Als ik verdrietig ben kom ik met u een klapke maken. Als dat mag.

MAURISKE: D.dat mag heel zeker Gust Lat jong. Dan is Mauriske ook niet meer alleen. En dan durven Bert en Juleke mij niet meer plagen.

GUST LAT: Ze moesten eens durven. Dan verkoop ik ze een lap rond hun oren.

MAURISKE: Niet doen jong. Dan vliegt ge terug de b.bak in.

GUST LAT: Dat is ook waar. Maar ze moeten mijne beste vriend gerust laten. Zeg hen dat met mijn complimenten. Nu zullen we maar gaan slapen zeker.

MAURISKE: D.dat is een goed gedacht. Mauriske is moe. Gij ook wel zeker?

GUST LAT: Meer zat dan moe Mauriske.

MAURISKE: D.Dat dacht ik al. Maar ik durfde het niet zeggen. Slaap wel hè Gust Lat jong. En niet meer bleiten hè.

GUST LAT: Nee Mauriske. Gust Lat bleit niet meer. Als hij nog eens verdriet heeft zal hij aan u denken. Dag Mauriske. Tot morgen hè.

MAURISKE: Ja Gust Lat jong, tot morgen.

(Gust Lat vertrekt langs waar hij gekomen is. Mauriske gaat terug naar huis langs het steegje.)

D O E K

P A U Z E

D E R D E B E D R I J F

Tiende tafereel: de troubadour – de Witte – Marie – Mauriske – de koster – Bert – Juleke - Gust Lat – Frans Klos – Treezeke – de pastoor - Pietermenneke- figuranten.

(De volgende zondagmorgen. De troubadour zit op de bank. Hij zingt de derde strofe van de ballade. Na het zingen verlaat hij het plein of zet zich op het terras.)

Derde strofe.

Zoals elders bloeit de liefde
op het stille platteland.
Pol en Wiske lopen daarom
meestal samen hand in hand.
Maar hun plannen voor de toekomst
stroken niet met vaders wil.
Daarom volgt er heel veel ruzie,
waar het waait is het nooit stil.
Jerome wil het jonge koppel
steevast in de slagerij.
Met die plannen is de Witte
dan weer helemaal niet blij.
Maar wat willen Pol en Wiske,
telt dat helemaal niet mee?
Moet zij kiezen voor de slager,
moet hij kiezen voor 't café?
Er hangt spanning in de lucht en
de emoties laaien fel.
Er staat voor hun beider ouders
dan ook heel veel op het spel. .

(De Witte en Marie schikken het terras. Marie schenkt de troubadour een glas bier ingeval hij op het terras heeft plaats genomen. De mis is uit. Kerkgangers, waaronder Frans Klos, uitgedost in hun beste plunje komen druppelsgewijs opgewandeld en zetten zich op het terras of gaan eerst even langs bij de bakker of de slager. De koster komt thuis van de kerk. Marie bedient de klanten. Pietermenneke komt op van links. Hij duwt een kruiwagen volgeladen met zelfgebonden bezems. Op zijn schouder of hoed zit een cavia. Zo mogelijk heeft hij een geitje of lammetje aan zijn kruiwagen gebonden. Op zijn borst hangt een draaiorgeltje ofwel heeft hij een kleine mondharmonica mee. Hij posteert zich midden op het plein.)

WITTE: Dorst Pietermenneke?

PIETERMENNEKE: *(knikt)* Ja Witte.

WITTE: Ik breng u direct een pint zulle.

(Terwijl de Witte voor een glas bier zorgt komen Bert en Juleke naar buiten en gaan tot bij Pietermenneke. Ook Mauriske komt uit het steegje naast de bakkerij en gaat tot bij Pietermenneke.)

BERT: Pietermenneke is het waar dat gij bij uwe geitenbok slaapt?

PIETERMENNEKE: Nee manneke, de bok slaapt bij mij.

JULEKE: En die stank zeg? Is dat niet te erg?

PIETERMENNEKE: Mijne bok kan daar tegen.

BERT: Pietermenneke, wat hebt ge meegebracht?

JULEKE: *(naargelang het geval)* Dat is toch een geiteke (lammetje) stommerik. Nietwaar Pietermenneke? *(knikt)*

MAURISKE: Mag Mauriske eens a.aaien?

BERT: Pas maar op dat het niet bijt?

MAURISKE: Dat bijt niet hè P.Pietermenneke?

(Nadat Pietermenneke 'nee' knikt aait Mauriske het dier. Bert en Juleke volgen zijn voorbeeld.)

BERT: Pietermenneke speel eens iets voor ons.

(Pietermenneke draait even aan zijn orgeltje. Ofwel neemt hij zijn mondharmonica en speelt op goed geluk iets wat op een gekend deuntje moet lijken want hij is helemaal geen goede muzikant. De Witte staat intussen klaar met het glas bier.)

FRANS KLOS: *(of een figurant)* Nu moet ge Pietermenneke een cent geven hè mannen.

BERT: Ik heb gene cent.

MAURISKE: Mauriske ook niet.

WITTE: Ik zal Pietermenneke wel wat geven.

(De Witte komt van het terras en geeft Pietermenneke het glas bier.)

WITTE: Mag ik een bezem uitkiezen?

(Pietermenneke knikt en drinkt zijn glas in één teug leeg terwijl de Witte zich een bezem uitzoekt.)

WITTE: Deze neem ik. Wat moet dat kosten?

PIETERMENNEKE: Tien frank.

WITTE: Hier zie, twaalf frank. Dan hebt ge twee frank voor uw muziek.

(Pietermenneke steekt het geld in zijn zak, neemt zijn kruiwagen en vertrekt langs de andere kant als van waar hij gekomen is. Bert, Juleke en Mauriske lopen met hem mee. Terwijl de Witte de bezem kocht is Gust Lat van links opgekomen.)

GUST LAT: Een bezem gekocht Witte? Gaat uw Marie voor heks spelen?

MARIE: Bedankt voor 't compliment hè Gust.

WITTE: Ik heb die bezem voor heel wat anders nodig.

GUST LAT : Voor wat dan wel?

WITTE: Om de klanten buiten te vegen die hunne poef niet komen betalen.

GUST LAT: Dan heb ik chance. Ik heb geld meegebracht. Straks moogt ge uwe spiegel helemaal schoonvegen.

WITTE: Als ge deze voormiddag niet te veel pinten pakt wilt ge zeggen.

GUST LAT: Ik wil niks zeggen. Maar dat kan kunnen hè Witte. Vooral als ik grote dorst heb. En die heb ik altijd. *(zet zich op het terras)* Marie breng maar een eerste pint.

MARIE: Goed vol zeker, zoals gewoonlijk?

GUST LAT: Gij kent uw klanten hè Marie.

WITTE: Waar blijft ons Wiske? Ligt die nog in bed?

MARIE: Ons Wiske nog in bed? Die is veel vroeger op dan gij? Die is aan 't helpen bij de slachter.

WITTE: Verdomme, is 't al zo ver ja?

MARIE: Dat koppel is graag samen. Dat moet ge toch verstaan.

WITTE: Dat ze dan allebei hier komen helpen. Dan zijn ze ook samen.

MARIE: Polleke kan op zondagmorgen niet gemist worden in de slagerswinkel. Dat weet gij zo goed als ik.

WITTE: En ons Wiske kan op zondagmorgen niet gemist worden in 't café. Dat weet gij zo goed als ik.

MARIE: Dat kan ze wel. Wij kunnen dat met ons twee gemakkelijk aan. En deze avond helpen ze misschien allebei in 't café.

WITTE: Als ze niet achter 't café moeten staan vrijen zeker. Ik ken dat.

MARIE: Gij moet niet overdrijven hè.

WITTE: Ik drijf niet over. Ga ze roepen. Ik wil dat ze direct naar huis komt.

MARIE: Ik heb geen tijd. Ik moet tappen voor Gust.

WITTE: Dat zal ik wel doen.

GUST LAT: Hela Witte, ge weet wat ik altijd zeg hè. Van een vrouwenhand... ge weet wel. En 't mag een beetje vooruitgaan want mijne adamsappel zit geblokkeerd van de dorst.

MARIE: Ik tap wel Gust. *(tot de Witte)* En als gij absoluut ambras wilt maken gaat ge ons Wiske zelf maar roepen. *(gaat naar binnen en komt even later terug met een pint bier voor Gust Lat)*

WITTE: Dat ga ik direct doen zie.

MAURISKE: *(is intussen teruggekomen)* M.Mauriske zal ze roepen.

WITTE: Ja Mauriske. Gaat gij ze roepen. Ze is bij de slachter. En zeg dat ze 'sofort' naar huis moet komen. Of dat er anders een vlieg aan de lamp zit.

MAURISKE: Een vlieg aan de l.lamp zit. Welke lamp Witte?

WITTE: Daar zie. Aan die straatlamp.

MAURISKE: Maar die b.brandt niet eens.

WITTE: Moet dat?

MAURISKE: Anders komen de v.vliegen niet.

WITTE: 't Is al goed. Ga nu ons Wiske maar roepen. En ge weet wat ge moet zeggen hè.

MAURISKE: J.Jaja Witte. Wiske moet 'fort' naar huis komen. Of er zit een vlieg aan de straatlamp die niet b.brandt.

(Mauriske gaat naar de slagerswinkel. Onderweg herhaalt hij "Wiske moet 'fort' naar huis komen". Dan gaat hij binnen in de winkel.)

WITTE: Die snotneuzen van tegenwoordig. Die denken dat ze zich alles kunnen permitteren. Maar ik zal daar eens rap een stokske voorsteken zie.

GUST LAT: Niet doen Witte. De liefde moet ge zijne gang laten gaan. Of er gebeuren ongelukken.

WITTE: Gij kunt het weten zeker. Gij hebt niet eens een vrouwmens.

GUST LAT: Misschien juist daarom dat ik het kan weten.

WITTE: Gij weet niks gij. Die twee zien elkaar iedere dag. En nog lopen ze de benen van onder hun gat om samen te zijn.

GUST LAT: Laat ze trouwen. Misschien lopen ze dan de benen van onder hun gat om eens niet samen te zijn.

WITTE: Trouwen? Zo ver zijn we in de verste verte nog niet. Daar moet hier eerst nog 't één en 't ander uitgeklaard worden.

(Mauriske komt terug.)

WITTE: Wel, waar blijft ze?

MAURISKE: Ze k.komt.

WITTE: Sofort?

MAURISKE: Niet f.fort... straks.

WITTE: Ze moet direct komen heb ik gezegd. Hebt gij haar alles gezegd wat ik gezegd heb dat ge moest zeggen?

MAURISKE: M.Mauriske heeft alles gezegd wat gij gezegd hebt dat Mauriske moest zeggen. F.fort komen anders vlieg aan de straatlamp....

GUST LAT: Die niet brandt.

WITTE: En wat heeft zij gezegd?

MAURISKE: W.Wiske heeft niks gezegd. Jerome wel.

WITTE: Jerome? Wat heeft die kloefkaffer gezegd?

MAURISKE: H.Hij heeft gezegd wanneer W.Wiske komt.

WITTE: En wanneer komt ze?

MAURISKE: A.als 't licht brandt.

WITTE: Mislukte paljas, gij houdt mij voor de zot hè. Maar ge gaat er spijt van krijgen. Knoop dat maar goed in uw varkensoren.

MAURISKE: *(zet zich bij op het terras.)* Krijgt Mauriske nu een l.limonadeke?

WITTE: Marie geef Mauriske een limonadeke. Ik moet naar binnen. Of ik ontplof. In honderdduizend stukskes vanéén. Verdomme hè!

(De Witte loopt naar binnen.)

FRANS KLOS: De Witte ziet het niet niet niet zitten.

MARIE: Hij is wat over zijn toeren. Dat gaat wel over.

FRANS KLOS: Dat hoop ik. En voor voor voor hij ontploft. Want als ge die honderdduizend stukskes moet samen samen samen vegen gaat ge uw werk hebben zulle Marie.

(Marie schenkt Mauriske een limonade. Treezeke komt thuis van de mis.)

GUST LAT: Hei Treezeke, komt ge van de mis?

TREEZEKE: Wat zegt ge Gust?

GUST LAT: *(roept)* Van de mis!

TREEZEKE: Nee, d' er is niks mis. Ik kom nog van de kerk. Ik ben wat blijven nababbelen met de pastoor.

GUST LAT: Hebt ge gene dorst?

TREEZEKE: Wablief?

GUST LAT: Dorst!

TREEZEKE: Dan moet ge drinken hè. Daarvoor dient het café. Nog een goede zondag allemaal.

GUST LAT EN DE ANDEREN: Ja Treezeke, ook zoveel. Dag Treezeke.

(Treezeke gaat binnen. De koster is buitengekomen en zet zich bij op het terras.)

GUST LAT: Ha koster, hebt ge er dorst van gekregen?

KOSTER: Ja Gust, dorst van 't werk in de kerk.

GUST LAT: Kunt ge tussendoor geen slokske miswijn schamoteren (stiekem jatten) om achterover te slaan?

KOSTER: Dat durf ik niet. De miswijn is heilig voor de Vlieg. Die dient enkel voor de misviering.

GUST LAT: Dus hij drinkt daar ook nooit van... zo tussendoor.

KOSTER: Toch wel. Hij moet regelmatig eens proeven zegt hij. Om te zien of hij nog wel goed is. Maar voor mij kan er geen slokske van af. De gierigaard.

FRANS KLOS: Ik vind dat dat dat niet schoon.

KOSTER: Schoon of niet schoon, de baas is baas. Zijn wil is wet. Ik mag werken en zwijgen, dorst of gene dorst. Marieke breng mij eens rap een grote trappist. En geef Frans en Gust ook iets van mij. *(Marie schenkt)*

GUST LAT: Zo vrijgevig koster. Daar is toch niks van het stoeltjesgeld aan uw vingers blijven plakken?

KOSTER: Gust jong, moest daar ooit éne cent van mankeren, de Vlieg die weet het, gegarandeerd. 't Is nog erger of hij 't volk telt.

FRANS KLOS: Wij zouden hem eens tot hier hier hier moeten krijgen om hem een pint af te luizen. Dat zou de schoonste dag van van van mijn leven zijn.

KOSTER: Dat zal nooit lukken. De Vlieg wil alleen maar krijgen, nooit geven.

FRANS KLOS: Daar daar daar weet ik alles van. Met zijn kerkstoelen ver-ver-verdorie.

KOSTER: En hem hier krijgen? Ik zou niet weten hoe. En voor mij moet het niet. Ik ben content dat ik er vanaf ben.

FRANS KLOS: Gust gij kent toch een schoon liedje van van van de pastoor hè.

GUST LAT: Een liedje van de pastoor? Van de pastoor zijn koe, wilt ge zeggen?

FRANS KLOS: Juist, dat dat dat wil ik zeggen. Als gij dat nu zingt en wij zingen allemaal heel heel heel hard mee dan komt de pastoor misschien zien zien zien om te zien wat er te zien zien zien is. Doen we het?

KOSTER: Ge kunt dat altijd proberen. 't Kan zijn dat hij komt 'zien zien zien'. Maar zijn centen laten zien zien zien dat moet ik eerst nog zien.

FRANS KLOS: Allee Gust, vooruit met de geit.

GUST LAT: Pas op hè Frans, 't gaat over de pastoor zijn koe, niet over zijn geit.

(Gust Lat staat recht en zingt, al of niet met begeleiding, het lied van de pastoor zijn koe. Tijdens het zingen komt de Witte terug naar buiten en zet zich met een glas bier op het terras.)

De pastoor zijn koe (muziek in bijlage.)

**En de pastoor die had een koe, had een koe, had een koe.
En zij werd krank en ik weet niet hoe,
ja de pastoor zijn koe.**

Refrein (allen)

**Tjoelala, tjoelala, de pastoor zijn koelala.
Tjoelala, tjoelala, de pastoor zijn koe.**

**En zijn Katrien die oude meid, oude meid, oude meid.
Die hield niet op met haar gebleit,
voor de pastoor zijn koe. (refrein)**

**Het beest moest worden afgemaakt, afgemaakt, afgemaakt.
Toen werd er menige kreet geslaakt,
voor de pastoor zijn koe. (refrein)**

**En de pastoor at niet van 't beest, niet van 't beest, niet van 't beest.
Het was hem veel te lief geweest,
ja de pastoor zijn koe. (refrein)**

**Er stond een boerke aan de kerk, aan de kerk, aan de kerk.
Die kreeg een stuk van 't achterwerk,
van de pastoor zijn koe. (refrein)**

(Bij het einde van het liedje komt de pastoor opgewandeld van rechts.)

PASTOOR: Wel, wat is hier aan de hand?

ALLEN: (hernemen het zingen uit volle borst)
Tjoelala, tjoelala, de pastoor zijn koelala,
tjoelala, tjoelala, de pastoor zijn koe.

PASTOOR: Ik heb het wel gehoord zulle. Wat heeft dat te betekenen?

FRANS KLOS: Wij zingen het liedekje van van van de koe van de pastoor, mijnheer pastoor.

PASTOOR: Dat hoor ik. Ge moest verleggen zijn, allemaal. En gij vooral koster. Na zo een schoon hoogmis met zo een prachtige kerkelijke gezangen zit ge hier een vulgair cafélied te zingen over een pastoor. Is dat om mij te pesten?

KOSTER: Zeker niet, mijnheer pastoor. En wij zingen ook niet over een pastoor, maar over zijn koe.

PASTOOR: Een pastoor is geen boer en heeft geen koe. Een pastoor is een herder met een kudde schapen. En soms loopt daar ook een bok tussen, nietwaar Gust Lat?

GUST LAT: Maar wel een bok die niet bokkig is, zulle mijnheer pastoor.

PASTOOR: Dat zal wel. Als gij maar achter een grote pint zit. Ge zou veel beter uw zondagsplicht vervullen.

GUST LAT: Dat doe ik mijnheer pastoor. Ik heb iedere zondag een afspraak met 'Ons Heer'. Ik ontmoet 'Hem' hier op het terras.

PASTOOR: Gust Lat, ge vertelt ketterij. Om 'Ons Heer' te ontmoeten moet ge in de kerk zijn. Daar is 'Hij' aanwezig, niet hier.

GUST LAT: Ge vergist u, mijnheer pastoor. Zelfs Mauriske weet beter.

PASTOOR: Mauriske? Wat weet die beter?

GUST LAT: Luister maar eens goed. Mauriske gij kent uwe catechismus goed hè.

MAURISKE: Ja zeker, Gust Lat jong. R.rats van buiten jong.

GUST LAT: Zegt gij het dan eens aan mijnheer pastoor: "Waar is God"?

MAURISKE: G.God is in de hemel, op de aarde en op alle plaatsen.

GUST LAT: Hoort ge dat mijnheer pastoor, op alle plaatsen. Dus ook hier op het terras. En daarom kom ik hier iedere zondag mijn pinteke drinken om die van hierboven te ontmoeten. En om met 'Hem' een klappeke te maken. Dat heeft één groot voordeel.

PASTOOR: Ja? Welk dan?

GUST LAT: 'Hij' spreekt mij nooit tegen en dat kan ik van u niet zeggen.

PASTOOR: Gust Lat gij verkoopt heiligschennis. Nu begrijp ik waarom ge zo dikwijls van de hel droomt.

GUST LAT: Wel nu dat ge het zegt. Deze nacht heb ik nog zo een rare droom gehad.

PASTOOR: Is het weer van dat ja?

GUST LAT: Ja 't was weer van dat. Ik droomde dat ik dood was...

PASTOOR: En dat ge naar de hel ging.

GUST LAT: Hoe weet gij dat? Waart gij daar ook?

PASTOOR: Nee ik was daar niet. Ik zeg maar wat gij gaat zeggen.

GUST LAT: Dan hebt ge het weer mis, mijnheer pastoor. 't Is vandaag de dag des Heren.
Dan zwijg ik over duivel en hel. Ge kunt gerust zijn.

PASTOOR: Ik ben gerust Gust. Maar gij zou beter wat minder gerust zijn. 't Is jammer dat
ge vandaag niet in de mis waart. Ik heb gepreekt over de zonde. En daarbij heb ik
dikwijls aan u gedacht.

GUST LAT: Dat was voor niks nodig mijnheer pastoor. Van zonde, daar weet ik alles van.

PASTOOR: Nee Gust Lat, gij leeft zo zeer in zonde dat ge niet meer weet wat zonde is.

GUST LAT: Toch wel mijnheer pastoor. Als ik mijn pint vergeet leeg te drinken, dat is zonde.

PASTOOR: Zever verkopen, dat kunt ge.

GUST LAT: Ik kan veel meer. Ik weet zelfs wat een hoofdzonde is?

PASTOOR: Te veel drinken zeker.

GUST LAT: Nee mijnheer pastoor, dronkenschap is geen hoofdzonde. Voor mij is dat een
dagelijkse zonde.

PASTOOR: Een dagdagelijkse zonde.

GUST LAT: Maar wie nooit eens trakteert voor zijn medemens is een gierigaard. En
gierigheid is wel een hoofdzonde. En hier is er iemand die zich daaraan schuldig
maakt.

PASTOOR: Hier zijn er veel die zich daaraan schuldig maken. Niemand heeft mij iets
aangeboden.

KOSTER: Drink iets van mij mijnheer pastoor. Dat ik daar niet aan gedacht heb.

FRANS KLOS: Of van van van mij. Als ge wilt.

PASTOOR: Nu hoeft het niet meer. Ons Rozalie heeft voorzeker het eten klaar. Zij wacht
niet graag.

GUST LAT: Ligt ge onder de sloef mijnheer pastoor?

PASTOOR: Dat heeft 'met onder de sloef' niks te maken Gust. Dat is een kwestie van
afpraak. En gijlie blijft beter ook niet plakken. 't Is niet plezant voor moeder de
vrouw als ze het eten moet opwarmen voor een zatte vent. Allemaal nog een goede
zondag toegewenst.

ALLEN: Dag mijnheer pastoor.

(De pastoor vertrekt links van het terras.)

KOSTER: Voilà, dat was de Vlieg, onze pastoor.

FRANS KLOS: 't Scheelde geen haar of of of hij dronk op ons kosten.

KOSTER: Ik had u verwittigd. Aan de pastoor zijn centen komt ge niet aan.

GUST LAT: Aan mij heeft het nochtans niet gelegen. Ik heb mijn best gedaan.

KOSTER: Maar niet hard genoeg. Hij is veel gieriger dan ge denkt.

GUST LAT: Dan zal ik hem in één van mijn dromen eens moeten tegenkomen in de hel.

KOSTER: Wat gaat ge hem daar laten doen?

GUST LAT: Als straf omdat hij bij leven nooit een dorstige gelaafd heeft laat ik hem het vuur in de hel aanwakkeren tot het zweet van zijn lijf druppelt zodat het begint te regenen op aarde.

KOSTER: Volgens u is regen dus pastoorszweet?

GUST LAT: In mijn dromen hè koster.

KOSTER: In 't echt misschien ook. 't Is niet voor niks dat we zo een lange droge zomer kennen.*(gelach)*

FRANS KLOS: Moest de pastoor dat dat dat horen, die zou er niet niet niet kunnen mee lachen.

GUST LAT: Kan die wel ergens mee lachen?

KOSTER: Met niks. Die weet niet eens wat dat is. Moest het hem ooit overkomen dat hij moet lachen dan gaat zijn gezicht wreed pijn doen. Ik ben gezegend met zo een baas.

(Juleke van de koster is op het terras gekomen tot bij zijn vader.)

JULEKE: Pa ge moet van ons ma naar huis komen eten.

FRANS KLOS: Amai koster ge zijt precies gezegend met meer meer meer dan éne baas.

GUST LAT: Of hij ligt onder de sloef, juist gelijk de pastoor.

KOSTER: Dat heeft met 'onder de sloef' niks te maken Gust. Ik heb ons Nelly gevraagd om mij te verwittigen als 't eten klaar is. Dat is een kwestie van afspraak. *(tot Juleke)* Zeg tegen ons ma dat ik direct kom Juleke. Eerst mijn pint leegdrinken.

FRANS KLOS: Ik ga ook naar huis. Anders wordt mijn mijn mijn soep koud.

(De koster en Frans Klos drinken hun glas leeg en vertrekken. Ook de andere gasten maken aanstalten om te vertrekken. Ze wensen elkaar 'smakelijk eten', 'nog een goede zondag' of 'tot straks misschien'. Marie begint af te ruimen.)

Elfde tafereel: de Witte – Wiske - Jerome – Polleke – Gust Lat.

GUST LAT: Nu is iedereen weg, behalve ik.

WITTE: Uw eten staat nergens klaar zeker?

GUST: Nee Witte, ik word nergens verwacht.

WITTE: Een bord soep en een boterham kunt ge altijd krijgen, dat weet ge.

GUST: Met kipkap en met een kladder mosterd op hè Witte. En al op voorhand bedankt zulle. Maar geef mij eerst nog een grote pint.

WITTE: Komt eraan. Marie, nog een pint voor Gust Lat!

(Wiske en Polleke komen uit de slagerswinkel en gaan tot op het terras.)

POLLEKE: Witte ik breng Wiske terug. Ze heeft goed geholpen zulle. Precies of ze heeft nooit anders gedaan. Ze voelde zich in de winkel direct op haar plaats.

WITTE: Haar plaats is nochtans hier in 't café en niet bij u in de winkel.

POLLEKE: Ja maar voor die éne keer.

WITTE: Het begint bij éne keer. En dan komt er een volgende keer en dan nog éne en nog éne. En voor ik het weet lokt ge haar voor goed mee naar uw slagerijke.

WISKE: Polleke heeft mij niet meegelokt. Ik heb dat uit mijn eigen gedaan.

WITTE: Dat is nogal schoon van u. Achter onze rug op een ander gaan helpen en ons hier laten stikken.

WISKE: Ik heb u niet laten stikken. Ons make wist ervan. En die vond het goed.

WITTE: En ik vind het niet goed. Maar ge doet maar op. Als uw keuze toch al gemaakt is.

WISKE: Mijn keuze is helemaal nog niet gemaakt.

WITTE: Maar ge staat al wel in de slagerswinkel.

WISKE: Ik moet dat werk toch leren kennen. Hoe kan ik nu een keuze maken als ik niet weet tussen wat ik moet kiezen.

POLLEKE: Goed gezegd Wiske. Zover had ge nog niet nagedacht hè Witte.

WITTE: Ik moet daarover niet nadenken. Zij had dat niet mogen doen. Basta! *(tot Wiske)* Ga nu ons ma maar helpen om de glazen te spoelen en op te blinken.

POLLEKE: En breng mij een grote lekkere frisse pint zulle.

WITTE: Gij kunt fluiten naar uw grote lekkere frisse pint gij.

POLLEKE: Ik kan niet meer fluiten Witte. Van de dorst. Allee jong, één pint en dan zal ik alles goedmaken.

WITTE: Hoe gaat ge dat doen?

POLLEKE: Dat weet ik nog niet.

WITTE: Ge zoudt als afwisseling deze avond met ons Wiske in 't café kunnen gaan staan. Als ge begrijpt wat ik bedoel.

POLLEKE: Eerlijk gezegd Witte, ik sta als afwisseling deze avond veel liever met Wiske achter 't café. Als **gij** begrijpt wat **ik** bedoel.

(Wiske staat intussen in de deuropening met een glas bier.)

WITTE: Dat begrijp ik maar al te goed. Ons Wiske moet altijd klaar staan voor u. 's Morgens om u te helpen in de winkel en 's avonds om met u te vrijen in 't strateke. Weet ge wat ge zijt Polleke van Jerome? Een zelfzuchtig manneke dat altijd zijn goesting moet krijgen, een kieken zonder kop dat geen enkel besef heeft van verantwoordelijkheid.

(Wiske zet het glas bier neer op het tafeltje bij Gust Lat, die het grijnzend naar zich toeschuift, en komt naar voor.)

WISKE: Pake, dat moogt ge niet zeggen. Polleke is zo niet. Die is toch maar aan 't zwansen zeker. Die zegt dat om te lachen.

WITTE: Om te lachen? Ziet ge mij lachen. Ik heb meer goesting om te janken van miserie.

POLLEKE: Zo heb ik dat niet bedoelt Witte. Ik dacht dat een cafébaas daar tegen kon. Maar ik heb mij vergist. Sorry. Zo goed ken ik de stiel nog niet. Weet ge wat, deze avond kom ik samen met Wiske het café doen. Om de stiel te leren. Want ik moet ook een keuze maken, juist gelijk Wiske. Ik wil ook weten tussen wat ik moet kiezen. Dag Witte, dag Wiske, tot deze avond hè.

WISKE: Drinkt ge eerst uw pint niet leeg? Ik heb er één klaar staan.

POLLEKE: Had er één klaar staan. Ze is al verpast. Gezondheid Gust.

GUST LAT: Schol Pol, als niemand ze leegdrinkt dan blijft ze vol.

POLLEKE: En dat zou zonde zijn hè Gust. Salukes allemaal. *(vertrekt)*

WISKE: Salukes Polleke, tot straks.

WITTE: Dat manneke heeft toch verstand. Dat wordt verdorie een goede cafébaas.

WISKE: Dat is uwe droom hè pake?

WITTE: Als ge dat maar weet. Hebt ge nog altijd niets beslist?

WISKE: Nee pake, maar 't is kort bij. We werken er hard aan. En ge gaat verschieten zulle.

(Wiske gaat naar binnen. Jerome is naar buiten gekomen en ontmoet Polleke aan de deur van de slagerswinkel.)

JEROME: Awel jong, is uw pint al leeg?

POLLEKE: Ja... nee... 't is te zeggen, ik heb gene dorst.

JEROME: Ik wel, ik ga er éne pakken. Ruimt gij verder op? 't Is bijna gedaan.

POLLEKE: Dat komt in orde vake.

(Jerome begeeft zich op het terras en zet zich neer.)

JEROME: Witte voor mij een pint. En pak zelf ook iets. En voor Gust Lat ook.

(De Witte roept naar binnen.)

WITTE: Marie, drie pinten!

JEROME: En zet er u bij. Voor een gezellige babbel.

WITTE: *(schamper)* Ja, gezelligheid is hier troef.

(De Witte schuift een stoel bij en zet zich bij Jerome.)

JEROME: 't Leven kan toch schoon zijn hè. Als 't werk gedaan is samen op het terras zitten met een frisse pint. Zonder zorgen. Meer moet dat niet zijn.

WITTE: Zonder zorgen, meer moet dat inderdaad niet zijn.

JEROME: Waarover zouden wij ons ook zorgen maken hè Witte? Weet ge dat uw Wiske deze morgen bij ons meegeholpen heeft in de winkel?

WITTE: Nee ik wist dat niet. Maar nu weet ik dat wel.

JEROME: Witte gij moogt fier zijn op uw dochter. Echt waar.

WITTE: Ja maar, dat ben ik.

JEROME: Wiske voelde zich direct thuis in de winkel. En vriendelijk dat die is tegen de klanten! Man, man man, ge houdt het niet voor mogelijk.

WITTE: Zij is wel gewend om met klanten om te gaan hè Jerome.

JEROME: Voilà. In 't begin hebben we haar wat moeten helpen. Met vlees snijden en inpakken en zo. Maar ze was daar rap mee weg. Precies of ze nooit anders gedaan had.

WITTE: Ze weet van aanpakken hè Jerome.

JEROME: Voilà. Witte uw Wiske is een droom van een vrouw voor ons Polleke. Die twee gaan het maken in de slagerij.

WITTE: Als ze voor de slagerij kiezen hè Jerome.

JEROME: Die keuze is al lang gemaakt Witte. Waarom zou Wiske anders bij ons komen helpen. En pas op hè. Ik of ons Polleke hebben haar dat niet gevraagd hè. Ze heeft dat helemaal uit haar eigen gedaan. Dat zegt toch genoeg hè.

(Intussen heeft Wiske drie glazen bier gebracht. Ze zet zich aan tafel bij Gust Lat en luistert mee. Wanneer ze aanvoelt dat het gesprek de verkeerde kant opgaat, gaat ze naar binnen maar luistert stiekem mee van in de deur. Ook Polleke komt meeluisteren van in de deur van de slagerswinkel.)

WITTE: Voor u misschien wel. Voor mij niet.

JEROME: Komaan Witte, maak u toch geen illusies.

WITTE: Ik maak mij geen illusies. Weet jij dat uw Polleke deze avond samen met ons Wiske het café gaat doen?

JEROME: Ons Polleke het café doen? Deze avond? Om gratis pinten te drinken zeker. En om er tussendoor met Wiske vanonder te muizen. Naar achter het café. Ge moet mij ons Polleke niet leren kennen.

WITTE: Misschien kent ge hem toch niet zo goed. Hij wil de stiel leren kennen zegt hij. Juist zoals ons Wiske deze morgen bij u geholpen heeft om de stiel te leren kennen. Om te weten waartussen ze moeten kiezen, zeggen ze. Wat zegt ge daar van?

JEROME: Dat die twee u ferm voor de zot houden, dat zeg ik daarvan.

WITTE: Nee Jerome, dat die twee serieus met de zaak bezig zijn. Dat ze niet over één nacht ijs gaan. Dat ze een heel bewuste keuze willen maken: het café of de slagerij.

JEROME: Witte jij zijt niet goed wijs zeker? Waarom zouden ons Polleke en uw Wiske zo'n onnozel dorpscafeke over nemen? Ze gaan hier met moeite hunne kost kunnen verdienen.

WITTE: Hela slachter, niet met spek schieten hè. Mijn café is geen onnozel dorpscafeke. Een dorpscafé, ja. En daar ben ik fier op. Maar met een goede klandizie en een grote omzet. Wij hebben hier altijd goed onze boterham verdiend. En voor mij, mijn ouders en daarvoor mijn grootouders. Ik zou het verdomd spijtig vinden als mijn café in vreemde handen zou overgaan.

JEROME: Witte ik begrijp dat. Maar gij moet toch begrijpen dat ons Polleke een slager is. Die hoort thuis in de slagerij, ons slagerij. Daar kan hij meer dan gewoon de kost verdienen. Daar kan hij nog een schone spaarcent opzij zetten.

WITTE: Luister Jerome, gij uw gelijk, ik mijn gelijk. Maar ik hoop uit de grond van mijn hart dat de kinderen kiezen voor 't café. Moesten ze voor de slagerij kiezen dan zou dat voor mij een zware slag zijn.

JEROME: En voor mij een beloning voor al de tijd die ik in ons Polleke gestoken heb. Om hem op te leiden tot de beste slager van uren in de omtrek. Dat koppel moet eigenlijk niet kiezen. Met de slagerij is hun toekomst verzekerd. De mensen zullen tot in der eeuwigheid amen honger hebben en moeten eten.

WITTE: De mensen zullen ook tot in der eeuwigheid amen dorst hebben en moeten drinken.

JEROME: Ze kunnen ook water drinken hè Witte.

WITTE: Ze kunnen ook vis eten hè Jerome.

JEROME: Wie eet er nu vis als er vlees is?

WITTE: Wie drinkt er nu water als er bier is ?

GUST LAT: Ik niet verdomme.

JEROME: Zwijgen gij!

GUST LAT: Ik zeg toch niks.

JEROME: Dan moet ge nog zwijgen. Witte gij valt mij lelijk tegen. Ik dacht dat gij het beste wilde voor de kinderen.

WITTE: Dat wil ik ook Jerome.

JEROME: Maar het beste is toch de slagerij.

WITTE: Dat zegt gij.

JEROME: Omdat het zo is. En als ge uw verstand gebruikt dan geeft ge de kinderen een duwtje in de goede richting. Naar de slagerij.

WITTE: Nee Jerome, als ik al een duwtje zou geven, dan is 't in de andere richting, naar 't café.

JEROME: Witte dat is verkeerd. Ge moogt dat niet doen. Ik vraag het u als vriend.

WITTE: Een schone vriend zijt gij. Ik zie voor mij alleen een dikke egoïst die met alle middelen zijn gelijk wil halen.

JEROME: Wablief? Ik een dikke egoïst? Ik ben alleen een bezorgde vader.

WITTE: Die aan zijn eigen profijt denkt.

JEROME: Nee, die aan zijn zaak denkt. En aan de toekomst van zijn kind. Ik zal direct maatregelen nemen. Ons Polleke komt deze avond niet helpen in 't café. In geen geval, hoort ge dat?

WITTE: Bang dat het hem zou meevallen?

JEROME: Nee Witte, eerlijk gezegd, ik vind ons Polleke daarvoor veel te goed.

WITTE: Nu gaan we 't krijgen zie. Uw Polleke is daarvoor veel te goed. Hou hem dan bij u hè Jerome. En leg hem in de wattekes. Dan blijft hij zeker proper. Of nee, steek hem in de pekel, dan bewaart hij goed.

JEROME: Witte let op uw woorden. Ik ben niet naar hier gekomen om ruzie te maken.

WITTE: Nee, om gezellig samen zonder zorgen op het terras te zitten met een frisse pint.

JEROME: Voila, dat is ook zo.

WITTE: Zit dat wel zo gezellig op het terras van een onnozel dorpscaféke dat ge te min vindt voor uw Polleke?

JEROME: Zo heb ik dat niet bedoeld.

WITTE: Maar zo hebt ge dat wel gezegd.

JEROME: Witte, nu is 't genoeg. Met u valt er niet te praten. Seffens stap ik het af.

WITTE: Ik hou u niet tegen.

JEROME: Ik meen het hè. Ik kan evengoed op een ander gezellig gaan zitten.

WITTE: Voor mijn part kruipt ge in uw vitrine naast uwe vetten os. Dan kunnen de mensen zien wie de vetste os is.

JEROME: Witte, nu gaat ge te ver. Ik zet hier gene voet meer op uw terras. Salu!.

WITTE: De groeten!

(Jerome vertrekt. Wiske komt naar buiten gelopen en roept hem na.)

WISKE: Jerome dat moogt ge niet doen. Blijf hier.

JEROME: Nee Wiske, ik ben weg. Maar ik heb niks tegen u. En ons Polleke zeker niet. Ge zijt altijd welkom kind.

WISKE: Gij en Polleke ook zulle. *(Jerome gaat binnen in de slagerswinkel.)* Ziet ge nu wat ge gedaan hebt. Ge hebt Polleke zijne pa weggejaagd. Straks mag Polleke ook niet meer komen.

WITTE: Dan blijft die ook maar daar. Ze vinden ons toch te min. Maar ik zeg u hè Wiske, wij zijn zo goed als die worstendraaiers en die ... die... die frikadellenrollers. Ook al tappen we maar gewoon een pint bier. En kijk maar goed uit uw doppen met die dikke nekken.

(De Witte loopt kwaad naar binnen, gevolgd door Wiske. Gust Lat blijft alleen achter op het terras.)

GUST LAT: Zo gaat dat zie. Zij ruziën er op los en ik ben de klos. Ik kan fluiten naar mijn soep en mijne boterham. Ik ga maar eens tot bij 'Poep 's Noenes. Misschien kan ik daar mijn voeten mee onder tafel schuiven. Twee voeten minder of meer, dat valt daar niet op.

(Gust Lat vertrekt. Het terras ligt er verlaten bij.)

D O E K

V I E R D E B E D R I J F

Twaaifde tafereel: allen

(Een week later. De troubadour zit op de bank en zingt de vierde strofe van de ballade. Na het zingen verlaat hij het plein.)

Vierde strofe.

**Als twee vrienden ruzie maken
om de toekomst van hun kind,**

**stelt men best orde op zaken
 voor een vete voeding vindt.
 Daarom komen Pol en Wiske
 met hun plannen voor de dag.
 Voor Jerome en voor de Witte
 is dit wel een zware slag.
 Want hoe zij de toekomst zagen,
 loopt voor beiden grondig mis.
 Maar het liedje moet gezongen
 zoals 't neergeschreven is.
 En zij klinken op de toekomst,
 want hun zaak zal voortbestaan,
 Als de dromen van hun kind'ren
 in vervulling zullen gaan.
 Als er feest is in mijn dorpje
 viert éénieder altijd mee.
 Er wordt menig glas gedronken
 op de slager en 't café.**

(De Witte komt op het terras met de krant. Hij zet zich neer en begint in de krant te bladeren en te lezen. Wiske komt aangedragen met twee glazen bier en kucht om de aandacht te trekken.)

WITTE: *(kijkt op van achter zijn krant.)* Wel, wat krijgen we nu?

WISKE: *(poeslief)* Wel pake, ik dacht zo in mijn eigen zichzelfe, mijn pake zal zeker grote dorst hebben.

WITTE: Dorst heb ik altijd, dat weet ge wel.

WISKE: En daarom dacht ik, ik breng mijn lief pake maar een lekker pinteke bier.

WITTE: Fletskont. (vleier) Ge hebt zeker iets nodig?

WISKE: Niet direct. Ik wil gewoon dat ge goed gezind zijt.

WITTE: Dat ben ik toch altijd.

WISKE: Ja maar, heel goed gezind.

WITTE: En daarom hebt ge maar ineens twee glazen meegebracht. Zoveel dorst heb ik nu ook weer niet.

WISKE: Die zijn niet alle twee voor u. Jerome komt ook.

WITTE: Jerome? Wat heeft die hier verloren? Ik heb die pensendraaier hier al in geen dagen niet meer gezien.

WISKE: Juist daarom. Het zou toch fijn zijn als hij nog eens langskwam. Dan kunt ge samen gezellig praten.

WITTE: Dat 'gezellig' daar ken ik alles van. En daarbij, ik heb die vetten os niks te vertellen.

WISKE: Misschien hebben Polleke en ik iets te vertellen.

WITTE: Polleke? Komt die ook mee?

WISKE: Natuurlijk pake. Ik ben hier toch ook. Kijk, daar zijn ze al.

(Polleke en Jerome komen uit de slagerswinkel.)

JEROME: Polleke, zijt ge zot? In 't midden van de dag een pint gaan pakken?

POLLEKE: Hebt ge dat nog nooit gedaan vake?

JEROME: Vroeger wel, maar nu niet meer. En daarbij, er is veel te veel werk. Wij hebben geen tijd.

POLLEKE: Dan maken we tijd hè vake.

JEROME: Moet dat persé nu? Ik ben al weken bij die pintentapper niet meer over de vloer geweest.

POLLEKE: Juist daarom. De Witte zal blij zij als hij u ziet. Dan kunt ge samen gezellig praten.

JEROME: Dat 'gezellig' daar ken ik alles van. En daarbij, ik heb die volle pot niks te vertellen.

POLLEKE: Misschien hebben Wiske en ik iets te vertellen.

(Polleke en Jerome zijn genaderd tot bij het terras. Jerome zet zich neer. Polleke komt bij Wiske staan.)

POLLEKE: Dag Witte.

WITTE: Dag Polleke.

POLLEKE: Ik heb ons vake meegebracht.

WITTE: Dat zie ik. Die wist alleen de weg niet meer zeker?

JEROME: Ik had gene dorst. En dan kan ik hier niks komen doen.

POLLEKE: *(tot Wiske)* Hij had gene dorst, zegt hij. Maar thuis drinkt hij iedere dag een halve bak bier leeg.

JEROME: Ik drink toch waar ik wil zeker. Ten andere ik weet nog altijd niet wat ik hier kom doen.

WISKE: *(zet een glas neer bij Jerome)* Hier zie Jerome, om te beginnen een pint drinken. Van het huis. Ge moogt schol zeggen tegen onze pa.

JEROME: *(Kortaf)* Schol.

WITTE: *(eveneens kortaf)* Santé. En nu wil ik weten wat de bedoeling is van dit gedoe.

JEROME: Tegen wie zegt ge het.

POLLEKE: Wel Witte en vake, Wiske en ik vinden het heel erg dat gij twee de laatste weken stom loopt tegen mekaar.

WISKE: Gij zijt al heel uw leven de beste vrienden en nu....

WITTE: Hoe zou dat komen denkt ge?

JEROME: Dat weet ge zeker niet?

POLLEKE: Dat weten we wel. Dat komt door ons.... en door u. En daarom moet er hier eens serieus gepraat worden.

WISKE: En knopen doorgehakt.

WITTE: Zo hoor ik u graag spreken kind. Zeg tegen dat stukske spekslager maar eens heel duidelijk hoe de zaken ervoor staan.

POLLEKE: Hela Witte, niet te hard van stapel lopen. Ik ben er ook nog.

JEROME: Goed zo Polleke, zeg tegen dat onnozel cafébazen maar eens heel duidelijk hoe jij er over denkt.

WISKE: Polleke en ik zullen samen zeggen hoe de zaken ervoor staan en hoe wij erover denken.

WITTE: Het blijft mij gelijk wie het zegt.

JEROME: Als het maar gezegd wordt.

WITTE: En ge de juiste keuze maakt.

JEROME: Daar twijfel ik niet aan.

POLLEKE: Wiske en ik hebben hierover heel goed nagedacht. Eigenlijk willen we niemand ontgoochelen.

WISKE: Maar 't kan nu eenmaal niet anders.

WITTE: Voilà, zo zit dat. Het spijt mij Jerome, maar uwe droom komt niet uit.

WISKE: (*kucht*) Vake we zullen bij u beginnen. Maar kalm blijven hè. Eigenlijk zit het zo. Uwe droom komt niet uit. Polleke is er niet voor te vinden om later het café over te nemen.

WITTE: Ik wist het hè. Mijnheer voelt zich daar te goed voor.

WISKE: Nee pake, dat is het niet. Maar heel zijn leven uren zitten luisteren naar het gezaag en gezever van zatte tooghangars, dat ziet Polleke echt niet zitten.

JEROME: Ons Polleke heeft groot gelijk. In een café moet ge altijd klaar staan, veel geduld hebben en veel kunnen verdragen. Dat is niet zoals in een slagerswinkel. De klant bestelt, gij bedient, nog een goede dag en tot ziens. Voilà.

WITTE: Gij hebt goed een grote mond op te zetten hè worstenfabrikant. Nu ge weet dat ze mij laten stikken.

JEROME: Om eerlijk te zijn Witte, ik heb altijd geweten dat ze voor de slagerij zouden kiezen.

POLLEKE: Ja maar vake, wij kiezen ook niet voor de slagerij.

JEROME: Hoe, gij kiest ook niet voor de slagerij? Wat krijgen we nu?

POLLEKE: (*kucht*) Wel vake, kalm blijven hè. Eigenlijk zit het zo. Uwe droom komt ook niet uit. Wiske is er niet voor te vinden om later de slagerij over te nemen.

JEROME: Ah nee! Voelt madame zich daar te goed voor?

POLLEKE: Nee vake, dat is het niet. Maar heel haar leven die koude frigo's in en uit en die weeë geur van ingewanden als ge bloedworst maakt, dat ziet Wiske echt niet zitten.

WITTE: Ons Wiske heeft groot gelijk. Van die koude frigo's krijgt ge reumatiek. Uw Francine klaagt er nu al van.

JEROME: Gij hebt goed een grote mond op te zetten hè schuimfabrikant. Nu ge weet dat ze mij ook laten stikken.

WISKE: Maar wij laten niemand stikken.

POLLEKE: Wij kunnen gewoon niet anders.

WISKE: Jerome, als wij voor 't café kiezen, daar gaat gij nooit kunnen mee leven.

JEROME: Als ge dat maar weet.

POLLEKE: En kiezen wij voor de slagerij dan maken wij de Witte doodongelukkig.

WITTE: Als ge dat maar weet.

WISKE: Eén van u beiden zou zich bekocht voelen en voor de rest van zijn leven bokkig lopen tegen de andere.

POLLEKE: Gij zoudt nooit opnieuw echte goede vrienden worden.

WISKE: En dat willen wij niet op ons geweten.

WITTE: Wat wilt ge dan wel? Dat vraag ik mij af.

JEROME: Ik ook. Ge hebt het wel goed voor met ons maar ge zult toch iets moeten doen.

WITTE: En met het café was uw broodje gebakken geweest, zeker weten.

JEROME: Met de slagerij had er zelfs nog een croissant en een boterkoek bij gekund, ook zeker weten.

POLLEKE: Wel hè, in die richting hebben wij ook gedacht.

WITTE: Wacht, ik kan niet volgen.

JEROME: Ik snap er niets van.

WISKE: Wel, gebakken broodjes en croissants en boterkoeken en pateekes, dat zegt ons wel iets.

POLLEKE: En een warme oven in plaats van een koude frigo...

WISKE: En heerlijke geur van vers gebak ... hmmm... lekker...zalig.

WITTE: Wat wilt ge ons in feite vertellen?

JEROME: Ja wat?

POLLEKE: Dat Wiske en ik later (*Polleke kijkt naar Wiske en ze knikken allebei heel overtuigd*)...de bakkerij van Sjel willen overnemen.

JEROME: Sjel zijn bakkerij overnemen! Zijt ge zot?

WITTE: Dat manneke is meer dan zot. Die is op zijne kop gevallen en blijven doorbonken.

JEROME: En uw Wiske heeft ze ook niet alle vijf op een rij.

WISKE: Wij twee zijn niet zo zot als gij twee wel denkt.

POLLEKE: Wij weten heel goed wat we doen.

JEROME: Dat zal wel, een slachter die een bakkerij wil overnemen weet heel goed wat hij doet. Hoe kunt ge nu in godsnaam een bakkerij overnemen als ge niet eens de stiel kent?

POLLEKE: Ik kan het altijd leren hè vake. Ik ben nog jong genoeg.

JEROME: Jong zijt ge genoeg. Jong en dom. Waar gaat gij die bakkersstiel leren, dat vraag ik mij af?

POLLEKE: Dat ligt toch voor de hand vake. Recht over de deur, bij Sjel.

JEROME: Bij Sjel? Die zal u graag zien komen.

POLLEKE: Hij weet er al van zulle. En hij vindt het goed.

JEROME: Wablief! Is dat allemaal al bekokstoofd achter mijne rug? En ik weet van niks.

POLLEKE: Nu toch wel.

JEROME: “Nu toch wel”, zegt mijnheer. Zo heel onnozel, “nu toch wel”. Nadat hij mij laat stikken met mijn slagerij. Ge zou voor minder uit uw vel springen.

POLLEKE: Niet doen vake. Een slachter zonder vel, dat is geen zicht. De klanten gaan niet weten wat ze zien.

JEROME: Hou er het zot maar mee. Ik kan daar niet mee lachen. En ik zal daar een stokske voorsteken. Een dikke knuppel als 't moet.

POLLEKE: Dat moet niet vake. Ik laat u niet in de steek. Dat bakken gebeurt toch meestal 's nachts. En als ik daar gedaan heb kom ik u helpen.

JEROME: Ha zo, gij gaat twee stielen doen, éne 's nachts en éne overdag.

POLLEKE: Dat kan ik gemakkelijk. En intussen helpt Wiske Irma in de winkel. Zo leert zij de klanten kennen.

WITTE: Hela hela, en mijn café dan? Moeten ons Marie en ik alles alleen blijven trekken? Dan kunnen we beter direct sluiten.

WISKE: Gij en ons make moeten niks alleen trekken pake. Iedere avond om zeven uur en vanaf zondagmiddag gaat de bakkerswinkel dicht. En dan kom ik u helpen in 't café .

JEROME: Wittte jong, die twee snotneuzen hebben ons ferm liggen.

WITTE: En ge kunt er niks tegen in brengen. Ze hebben aan alles gedacht.

JEROME: Behalve aan de toekomst. Want hun oplossing werkt alleen op korte termijn. Maar later, als wij stoppen?

WITTE: Ja, wat dan? Ze kunnen geen twee stielen gelijk blijven doen.

JEROME: Dat wil zeggen: gedaan met “De vetten os” en “De volle pot”.

POLLEKE: Dat hoeft niet persé hè vake.

WITTE: Nee? Hebt ge daarvoor ook al een oplossing?

WISKE: Natuurlijk, zoals ge zelf zegt, wij hebben aan alles gedacht.

POLLEKE: En voor alles een oplossing gevonden.

JEROME: Die moet ge mij dan eens rap vertellen.

WITTE: Ik ben ook heel curieus.

POLLEKE: Wel hè vake....

WISKE: En gij hè pake....

POLLEKE: Gij zijt allebei nog redelijk jong.

WISKE: En ons make en Polleke zijn moeke ook.

POLLEKE: Ge kunt alle vier nog gemakkelijk twintig jaar verder doen met uw commerce.

WISKE: En intussen kan er voor andere opvolgers gezorgd worden.

WITTE EN JEROME: Wablief!!!!!!

WISKE: Dat kan toch.

POLLEKE: Met wat goede wil van alle partijen.

WITTE: *(tot Wiske)* Wilt gij zeggen dat ik en ons ma.....

JEROME : *(tot Polleke)* En ik en ons moeke....

WITTE: Ons Marie zal mij graag zien komen.

JEROME: Ons Francine lacht zich een bult.

WISKE: Ja maar...

WITTE: Niks te ja maren. Marie kom eens . Marie... komen!!

JEROME: *(tot Francine die in de deuropening is komen staan)* Francine, kom hier eens luisteren.

WITTE: : *(tot Marie die is buiten gekomen)* Ge moet eens horen wat ons Wiske bedacht heeft.

JEROME: *(tot Francine die naderbij is gekomen.)* En ons Polleke.

WITTE: Die twee willen het café niet overnemen.

JEROME: En de slagerij ook al niet.

JEROME: Ze willen dat wij voor nieuwe opvolgers zorgen.

FRANCINE: Wij met ons twee?

JEROME: Ja, wie anders!

FRANCINE: Dat zal niet gaan. 't Machine is kapot. Gebrek aan onderhoud.

JEROME: Gij moet klagen gij.

WITTE: Marieke, dan moeten wij er terug aan beginnen.

MARIE: Wij? Wie gaat ge daarvoor bijhalen?

WITTE: Hela hela, mij niet onderschatten hè.

MARIE: Ik onderschat u niet. Maar ik geloof ook niet in mirakels.

JEROME: Hoort ge dat, lieve kinderen. Uw plan deugt niet. Dat valt helemaal in duigen.

POLLEKE: Ja maar vake, gij verstaat ons niet hè.

WISKE: En gij ook niet hè pake.

WITTE: Gij waart nochtans heel duidelijk.

WISKE: Maar blijkbaar niet duidelijk genoeg.

POLLEKE: Wij willen zeggen, als Wiske en ik nu eens zo rap mogelijk trouwen.

WISKE: En we vliegen er in.

POLLEKE: En we geven er een lap op.

WISKE: Een serieuze lap hè.

POLLEKE: En we maken er werk van.

WISKE: Serieus werk hè. We geven echt van katoen.

POLLEKE: Dan lopen er hier binnen de kortste tijd toch gemakkelijk een paar opvolgers rond.

WISKE: Zeker weten.

MARIE: Wel pake, wat zegt ge daarvan?

WITTE: Niks. Ik sla tilt.

FRANCINE: En gij vake, wat zegt gij?

JEROME: Niks. Ik zit met mijne mond vol tanden.

MARIE: Die twee weten wat ze willen hèn.

FRANCINE: Ze zijn ‘vake’ en ‘pake’ te slim af.

WITTE: Veel te slim. Maar ik moet het eerst nog zien. Als die twee willen kweken als konijnen zal ons Wiske niet veel tijd hebben om pateekes te verkopen.

POLLEKE: Dat is al opgelost.

WITTE: Op mij en ons Marie moet ge niet rekenen. ’t Is maar dat ge verwittigd zijt.

POLLEKE: Daarvoor hebben we u en Marie niet nodig.

JEROME: En als gij naast uw kweekprogramma nog twee andere stielen wilt doen hèn manneke, zult ge niet veel tijd hebben om nest te maken.

WISKE: Mijn Polleke kan dat gemakkelijk aan. Da’s ne straffe zulle.

POLLEKE: Hoort ge dat? En zij kan het weten. Wel, wat vindt ge er van?

JEROME: Wij hebben niet veel meer te vinden vrees ik.

WITTE: Zoals gij het liedeken geschreven hebt, zullen wij het moeten zingen zeker.

WISKE: Oei oei pake, gij een liedeken zingen. Dan blijft er geen enkele klant zitten in ’t café.

WITTE: Lach maar gij. Als ge maar blijft lachen.

POLLEKE: Ge moet niet bang zijn Witte. Wiske en ik, wij kunnen alles aan.

JEROME: Toch blijft er één groot probleem: Sjel.

POLLEKE: Hij vindt het goed vake. Dat heb ik toch gezegd.

JEROME: Dat ge bij hem de stiel komt leren, dat vindt hij goed. Maar hij zal u nooit zijn bakkerij overlaten. Hij heeft het mij enkele weken terug nog gezegd. “Ik ben hier geboren” zei hij. “En ik wil hier sterven” zei hij. Die gaat nooit willen verhuizen.

POLLEKE: Dat is ook al geregeld vake. Boven de winkel komt er een appartement voor Sjel en Irma. Dan kan Sjel mij helpen als er teveel werk is. En Irma kan Wiske vervangen in de winkel als zij het te druk met de opvolgers. En Mauriske blijft ook in de buurt. Die kent veel van de bakkersstiel zulle. Daar zoudt ge van verschieten.

WITTE: Waar gaat gij met ons Wiske dan wonen?

WISKE: Bij ons thuis is toch plaats genoeg hèn pake.

POLLEKE: En bij ons thuis toch ook hèn vake.

WISKE: Dan wonen we afwisselend bij de éne.

POLLEKE: En dan weer bij de andere.

WISKE: Dan kunt gij zeker niet jaloers zijn op mekaar.

POLLEKE: En.... kunnen wij de nieuwe opvolgers ter plaatse fabriceren.

WITTE : Daar moet ten minste geen tekeningske bij.

JEROME: Ik vind het wel straf van Sjel. Met die heb ik nog een eike te pellen.

WITTE: Dat kunt ge direct doen Daar is hij.

(Sjel is naar buiten gekomen. Wanneer hij ziet wat er op het terras gaande is wil hij terug naar binnen.)

JEROME: Hela bakker, kom eens eventjes tot hier.

SJEL: *(weet wat hem te wachten staat)* Een andere keer slachter, ik heb nu geen tijd.

JEROME: Dan moet ge tijd maken. Kom ik geef er éne.

SJEL: Ik heb ook geen dorst.

JEROME: Dan drinkt ge maar tegen de dorst die komt. Hier komen.

MAURISKE: *(is ook naar buiten gekomen)* M.Mauriske heeft ook dorst.

WITTE: Kom maar iets drinken, Mauriske. En breng uwe vava mee. Wij moeten hem dringend spreken.

(Sjel en Mauriske komen op het terras.)

SJEL: Eigenlijk heb ik geen tijd en gene dorst. Maar als ge niet wilt lossen.

MARIE: Een pintje zeker.

SJEL: Zoals gewoonlijk.

MARIE: En voor Mauriske een limonadeke?

MAURISKE: Z.zoals gewoonlijk.

JEROME: Wel bakker, wat horen we hier allemaal?

SJEL: Ik zou het niet weten.

WITTE: Doe nu niet onnozel hè.

SJEL: Ik kan toch niet weten waarover hier gesproken wordt.

POLLEKE: Wij hebben alles verteld Sjel.

WISKE: Zij weten alles.

SJEL: Daar ben ik blij om.

JEROME: Wij niet. Dat gij dat allemaal bedisselt met ons kinderen.

WITTE: Achter onze rug.

JEROME: En zonder iets te zeggen.

SJEL: Ik mocht niets zeggen van Polleke en Wiske. Ik heb het hen moeten beloven.

POLLEKE: Dat is zo vake. Dat hebben wij Sjel doen beloven. *(Wiske knikt instemmend.)*

JEROME: Maar een paar weken terug zit ge nog onnozel tegen mij te doen. Ik zit maar te stoefn over mijne opvolger. En gij maar klagen. ‘Mijn zaak heeft geen toekomst. Ik moet werken tot ik er bij neerval. En dan gaat mijn zaak onvermijdelijk dicht. Voor goed.’ Komediant.

SJEL: Ik weet het Jerome. Maar toen was er nog niks beslist. En ik mocht niks laten blijken.

JEROME: Ge kunt wel heel goed komedie spelen.

POLLEKE: Sjel kon niet anders vake. Gij moest dat nieuws toch van ons horen.

WISKE: Moest Sjel u verteld hebben wat wij van plan waren, dan waart ge kwaad geweest op ons.

MARIE: *(is intussen teruggekomen met de drank)* Ons Wiske heeft gelijk. We moeten nu zeker geen ruzie maken. We zullen elkaar nog heel hard nodig hebben. En we zien wel wat de toekomst brengt.

FRANCINE: Ge hebt gelijk Marie. Als de kinderen trouwen en ze nemen de bakkerij over en er komen kleinkinderen , dan...

WITTE: Hela hela, loopt gij niet wat hard van stapel. Die twee hebben nog altijd niet officieel gevraagd of ze mogen trouwen.

JEROME: Dat is ook waar.

WITTE: En ik heb nog altijd niet officieel 'ja' gezegd.

JEROME: Ik ook niet.

POLLEKE: Dat zullen we dat direct 'officieel' doen. Pake en make ...

WISKE: En vake en moeke...

POLLEKE: Wiske en ik vragen met deze 'officieel' of we met mekaar mogen trouwen.

WISKE: En liefst zo rap mogelijk.

WITTE: Wel Jerome, wat doen we daarmee?

JEROME: Ja, wat doen we daarmee. Eigenlijk hebben we al 'ja' gezegd zonder dat het 'officieel' was.

WITTE: Dan zullen we nu maar officieel 'ja' zeggen. En geef iedereen een pint van 't huis.

JEROME: 'Tournée générale!

MARIE: Lowie, dan moogt ge wel komen helpen.

FRANCINE: Blijf maar zitten Witte, ik help wel.

SJEL: Mauriske gaat gij ons moeke eens roepen. Ze moet iets komen drinken.

(Mauriske loopt naar huis. Even later komen hij en Irma het gezelschap vervoegen. Onderweg halen ze ook Treezeke uit haar huizeke. De koster komt aangewandeld van rechtsachter.)

KOSTER: Wat is hier gaande?

WISKE: Ons pake en Jerome trakteren voor iedereen die hier passeert.

KOSTER: Dan roep ik ons Nelly er ook bij. *(gaat Nelly halen.)*

WITTE: Hela, niet overdrijven hè.

POLLEKE: Wiske overdrijft niet hè pake. Iedereen mag drinken op ons geluk.

GUST LAT: *(is opgekomen van linksachter)* Wat hoor ik. Mag iedereen drinken?

WISKE: Ja Gust. En het is gratis voor niks.

GUST LAT: Dan kan ik er veel uitkrijgen.

FAKTEUR: *(komt op van linksachter)* Wie kan er veel uitkrijgen?

SJEL: Gust Lat. En zeker als 't voor niks is.

FAKTEUR: Is 't voor niks? Dan wil ik mij gerust met Gust Lat meten.

(De koster en Nelly komen naar buiten. De pastoor komt opgewandeld van linksachter. De koster ziet hem komen en wil haastig terug naar binnen maar de pastoor heeft hem gezien.)

KOSTER: De Vlieg verdomme.

PASTOOR: Wel koster, is er geen werk in de kerk?

KOSTER: Toch wel mijnheer pastoor. Ik ben in de rapte naar huis gekomen om wat te drinken.

PASTOOR: Dan kunt ge nu in de rapte met mij mee teruggaan om wat te werken. Wij moeten nog heel wat regelen.

KOSTER: Ja maar...

PASTOOR: Meekomen naar de kerk koster.

GUST LAT: Mijnheer pastoor, in de kerk valt er nu niks te regelen. Hier moet ge uwe wierook branden. 't Is drinken, gratis voor niks.

PASTOOR: Valt er iets te vieren?

WITTE: Ja mijnheer pastoor, ge gaat ze binnenkort verdienen. Ons Wiske en Polleke gaan trouwen.

PASTOOR: Wiske en Polleke gaan trouwen? Zo onverwacht. 't Is toch niet van...ge weet wel.

POLLEKE: Nee, mijnheer pastoor, 't is niet van ... ge weet wel.

JEROME: Maar lang zal het niet duren. Ze willen zo rap mogelijk zorgen voor nageslacht.

PASTOOR: Ja Jerome, zo gaat dat hè. En dat moet zo zijn. Ons Heer heeft het zelf gezegd. "Gaat en vermenigvuldigt u.", heeft Hij gezegd.

GUST LAT: Gij hebt wel niet goed naar Ons Heer geluisterd hè mijnheer pastoor. Allee, voor zover dat ik weet. Ik vrees dat ge daarvoor later in de hel komt. Naar 't schijnt hebben ze nog volk nodig om te bliksemen en donderen.

PASTOOR: Zie maar dat ge zelf niet in de hel komt.

GUST LAT: Wel mijnheer pastoor, deze nacht ben ik er nog geweest. Ik droomde weer dat ik kwam te sterven en ge gelooft het of niet, ik ging weer recht naar de hel.

PASTOOR: Ik geloof dat heel graag. Zoals gij leeft kan het niet anders of ge gaat regelrecht naar de hel.

GUST LAT: Enfin, ik kwam aan de hellepoort en wie staat daar in de deuropening: Satan in hoogsteigen persoon.

KOSTER: Dat was zeker verschietachtig?

GUST LAT: En of. Zijn ogen stonden als vuurbollen in zijne kop, zijn wangen gloeiden als toortsen en op zijn puntige kin stond een gitzwarte geitensik. Zijn horens stonden recht omhoog en zijn rechterhand omklemde een gouden drietand. Hij droeg een vuurrood kleed en zijn voeten, dat was nog het ergste van al. Bokkenpoten mijnheer pastoor, echte bokkenpoten want zonder moogt ge de hel niet in.

(Mauriske is tegen zijn moeder aangekropen en heeft blijkbaar schrik.)

MAURISKE: Mauriske is b.bang.

GUST LAT: Mauriske moet niet bang zijn. Mauriske is een braaf manneke en gaat recht naar de hemel. Maar ik stond voor Satan aan de hellepoort. “Ahaa”, zei Satan, “Gust Lat, ik sta hier op u te wachten”. “Is ’t echt, mijnheer Satan”, zei ik, “is dat geen misverstand? Ik zou veel liever naar de hemel gaan. Naar ’t schijnt wonen daar schoon engelkes en tappen ze er lekker bier van ’t vat”. “Ik ben niet mijnheer Satan”, zei Satan, “maar Satan, vorst der duisternis. En gij hebt in uw leven al genoeg bier gezopen. Nu is de tijd aangebroken van de eeuwige helse dorst”. “Ja maar, Satan, vorst der duisternis”, zei ik, “tegen dorst, daar kan ik niet zo goed tegen. Mag ik niet terug naar de aarde ... als het kan... asjeblief?” “Normaal kan dat niet en mag dat niet” zei Satan, “maar gij hebt geluk, manneke. Ik kan u nu niet binnenlaten. Wij zitten met een tijdelijk probleem.” “Een probleem, Satan, vorst der duisternis” zei ik. “Wat voor probleem dan wel?” “Er is hier zo juist een pastoor binnengekomen” zei Satan, “en die heeft het laatste paar bokkenpoten mee”. *(algemeen gelach)*

PASTOOR: Gust Lat, gij zijt een afvallige, een schismatiek. Vroeg of laat krijgt ge echt een ticket richting hel. En zonder retour. En nu ga ik verder. Mijn dorst is over.

GUST LAT: Ik zou er toch maar ene drinken als ik van u was, mijnheer pastoor. Nu ge de kans nog hebt. Ge weet maar nooit.

WITTE: Natuurlijk moet ge er éne drinken. Op ons Wiske en Polleke. Gust Lat is toch maar aan het zwansen.

PASTOOR: Dat weet ik. Hij doet niet anders omdat hij weet dat ik daar niet tegen kan. Maar ik drink graag een glas mee op de gezondheid van de kinderen.

(Frans Klos passeert haastig)

FRANS KLOS: Dag allemaal.

PASTOOR: Hè Frans, wacht eens even!

FRANS KLOS: Is ’t voor voor voor die kerkstoelen, mijnheer pastoor? Gene tijd mijnheer pastoor. Ik moet nog nog nog een klusje opknappen.

PASTOOR: Dat klusje gaat niet lopen Frans. En nee, ’t is niet voor die kerkstoelen. De Witte en Jerome trakteren!

FRANS KLOS: Trakteren? Dan dan dan heb ik tijd. ’t Is zoals ge zegt, mijnheer pastoor, dat klusje gaat niet niet niet lopen.

PASTOOR: Dat weet ik. Mijn kerkstoelen ook niet.

(Ook de andere figuranten zijn intussen op het terras gekomen. De Witte en Jerome heffen het glas.)

WITTE: Mensen wij drinken op het geluk van onze kinderen Wiske en Polleke...

PASTOOR: Op hun trotse en fiere ouders...

JEROME: En op hun nageslacht dat zal instaan voor het voortbestaan van slagerij “De vetten Os”, café “De volle pot” en bakkerij “Brood en pastei”. Santé!

ALLEN: Schol!

GUST LAT: Als wij niet drinken....

MAURISKE: D.dan blijft ze v.vol.

ALLEN: En dat zou pas doodzonde zijn.

(Terwijl iedereen drinkt zet de troubadour het slot in van de ballade.)

Vijfde strofe.

Pol en Wiske gingen trouwen,
al hun dromen kwamen uit.
Want zij zorgden ieder jaar weer
voor een lieve kleine spruit.
Voor de Witte zijn café en
slagerij “De vetten os”,
was de toekomst vast verzekerd
want zij kweekten er op los.
Gust Lat werd zat overreden
en dat kostte hem de dood.
Arm Mauriske was verdrietig,
Sjel en Pol bakten hun brood.
Pastoor Vliegen bleef steeds nukkig,
Nand de koster niet tevree.
Frans Klos bleef maar verder klussen,
de fakteur dronk altijd mee.
Ik vertelde van het dorp waar-
aan mijn hart steeds blijft verpand.
Van de mensen en het leven
op mijn dierbaar platteland.

Allen:

Wij vertelden van het dorp waar-
aan ons hart steeds blijft verpand,
van de mensen en het leven
op ons dierbaar platteland.

E I N D E

Ballade van het platteland

strofe 1 verhalend zingen

Ik be - zing voor u het le - ven op het mooi - e plat - te - land,
 van het dorp - je uit mijn jeugd waar - aan mijn hart steeds blijft ver - pand,
 van zo - ve - le dorps - fi - gu - ren die voor mij on - sterf - lijk zijn,
 die ik nim - mer zal ver - ge - ten ook al was ik nog maar klein.

Van Gust Lat, al - tijd goed zat en van Frans Klos, ge - maakt weer los,
 Sjel de bak - ker en Je - rome van sla - ge - rij "De vet - ten os".
 Van "De Vlieg" on - ze pas - toor en Treez' - ke Trip - pel trip - pelt mee,
 van Mau - ris - ke en de kos - ter en de Wit - te van 't ca - fé.

Al die na - men staan ge - schre - ven in mijn hart en in mijn geest
 ik ver - tel u van het le - ven hoe het vroe - ger is ge - weest.

Strofe 2

Gust Lat houdt van grappen, grollen, hij droomt dikwijls van de hel.
 Ziet er bliksem en hoort donder en ze stoken er zo fel.
 Hij ontmoet er dorpsgenoten die voor velen heilig zijn.
 Maar je moet je er voor hoeden, want hun heilig is maar schijn.
 Jan van Dries zit in de hoogmis op de allereerste rij,
 bidt met prevelende lippen, niemand zingt zo luid als hij.
 Maar terwijl hij doet geloven dat hij bezig is met God
 loert hij stiekem in het rond naar al wie hij reeds heeft bedot.
 Brave lieden hier te lande hoed je steeds voor schone schijn,
 wat je hoort en ziet kan mooi zijn, in de staart zit vaak venijn.

Strofe 3

Zoals elders bloeit de liefde op het stille platteland.
 Pol en Wiske lopen daarom meestal samen hand in hand.
 Maar hun plannen voor de toekomst stroken niet met vaders wil.
 Daarom volgt er heel veel ruzie, waar het waait is het nooit stil.
 Jerome wil het jonge koppel steevast in de slagerij.
 Met die plannen is de Witte dan weer helemaal niet blij.
 Maar wat willen Pol en Wiske, telt dat helemaal niet mee?
 Moet zij kiezen voor de slager, moet hij kiezen voor 't café?
 Er hangt spanning in de lucht en de emoties laaien fel.
 Er staat voor hun beider ouders dan ook heel veel op het spel.

Strofe 4

Als twee vrienden ruzie maken om de toekomst van hun kind,
 stelt men best orde op zaken voor een vete voeding vindt.
 Daarom komen Pol en Wiske met hun plannen voor de dag.
 Voor Jerome en voor de Witte is dit wel een zware slag.
 Want hoe zij de toekomst zagen loopt voor beiden grondig mis.
 Maar het liedje moet gezongen zoals 't neergeschreven is.
 En zij klinken op de toekomst want hun zaak zal voortbestaan,
 als de dromen van hun kind'ren in vervulling zullen gaan.
 Als er feest is in mijn dorpje viert éénieder altijd mee.
 Er wordt menig glas gedronken op de slager en 't café.

Strofe 5

Pol en Wiske gingen trouwen, al hun dromen kwamen uit.
 Want zij zorgden ieder jaar weer voor een lieve kleine spruit.
 Voor de Witte zijn café en slagerij "De vetten os",
 was de toekomst vast verzekerd want zij kweekten er op los.
 Gust Lat werd zat overreden en dat kostte hem de dood.
 Arm Mauriske was verdrietig, Sjel en Pol bakten hun brood.
 Pastoor Vliegen bleef steeds nukkig, Nand de koster niet tevrede.
 Frans Klos bleef maar verder klussen, de facteur dronk altijd mee.
 Ik vertelde van het dorp waaraan mijn hart steeds blijft verpand,
 van de mensen en het leven op mijn dierbaar platteland.

Allen:

Wij vertelden van het dorp waaraan ons hart steeds blijft verpand,
 van de mensen en het leven op ons dierbaar platteland.

In den hemel

strofe 1

Daar - bo - ven in den he - mel schenkt men het bes - te bier

in gro - te ste - nen pot - ten en 't kost je zelfs geen zier.

Lief en - gel - tjes met vleu - gels die tap - pen aan de kraan

ge kunt dus na dit le - ven best naar de he - mel gaan. He - mel gaan.

2. De wijze Sinte Pieter met zijne grijze baard
 heeft voor plezante mensen de mooiste plek bewaard.
 Maar vitters en chagrijnen en pissers van azijn,
 die zullen in den hemel alvast niet welkom zijn - welkom zijn.

3. En eindigt 't aardse leven, begint uw laatste reis
 vlieg dan op vlugge vleugels naar 't hemels paradijs.
 Ge zult er u verblijden in hemels gerstenat.
 't Schijnt dat men in den hemel zelfs duvel tapt van 't vat - ja van 't vat.

De pastoor zijn koe

strofe 1

En de pas-toor die had een koe, had een koe, had een koe.

En zij werd krank en 'k weet niet hoe, ja de pas-toor zij koe.

refr. : ALLEN

Tjoe - la - la, tjoe - la - la, de pas - toor zijn koe - la - la,

Tjoe - la - la, tjoe - la - la, de pas - toor zijn koe.

2. En zijn Katrien die oude meid, oude meid, oude meid.
Die hield niet op met haar gebleit, voor de pastoor zijn koe. (refrein)
3. Het beest moest worden afgemaakt, afgemaakt, afgemaakt.
Toen werd er menige kreet geslaakt, voor de pastoor zijn koe. (refrein)
4. En de pastoor at niet van 't beest, niet van 't beest, niet van 't beest.
Het was hem veel te lief geweest, ja de pastoor zijn koe. (refrein)
5. Er stond een boerke aan de kerk, aan de kerk, aan de kerk.
Die kreeg een stuk van 't achterwerk, van de pastoor zijn koe. (refrein)